Karavanke so se zadnjo nedeljo prikazale pokrite s snežno odejo, ki pa se za sedaj — kot povedo vremenoslovci — še ne bo spustila na strehe hiš v dolini. — Foto: Perdan

Leto XXIX. Številka 70

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 7. 9. 1976
Cena: 2 dinarja

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

PREDSEDNIK TITO V SLOVENIJI — Predsednik republike Josip Broz-Tito z ženo Jovanko je včeraj, 6. septembra, v spremstvu Edvarda Kardelja in žene Repce prispel z letalom v Slovenijo. Na brniškem letališču so ga pozdravili Sergej Kraigher, Lidija Šentjurc, Franc Popit, dr. Marjan Brecelj, Andrej Marinc in drugi visoki predstavniki Slovenije ter predsednik kranjske občinske skupščine Tone Volčič in sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj Henrik Peternelj. Predsedniku Titu sta zaželela dobrodošlico tudi učenca 5. razreda osnovne šole Simon Jenko Mateja Pilgram in Dušan Udovič. Predsednik Tito se je s spremstvom odpeljal na Brdo pri Kranju. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

V stavkah se je kalila ljudska fronta

18. septembra bo v Savskem logu v Kranju osrednja slovenska proslava v počastitev 40. obletnice velikih stavk tekstilnih in gradbenih delavcev. O pomenu te stavke in pomenu stavkovnega vala pred drugo svetovno vojno so spregovorili tudi na tiskovni konferenci, ki so jo organizatorji proslave sklicali pretekli četrtek v Ljubljani.

Leta 1935 je zajel Slovenijo stavkovni val, ki je bil močan zlasti po zletu Svobod v Celju. Pet dni po tem velikem ljudskofrontnem zborovanju so jeseniški železarji zasedli obrate in zdržali v njih dokler niso delodajalci ugodili njihovim zahtevam. Nato se je do konca leta zvrstilo v Sloveniji še 14 stavk. Stavkali so tekstilci v Mariboru, skoraj dva meseca papirničarji v Količevem, delavci celjske cinkarne, študentje tehnične fakultete in drugi.

Istega leta je bilo tudi več demonstracij nezadovoljnih kmetov. Maja so bile kmečke demonstracije v Beli krajini, septembra v Ljubljani in decembra na Bizeljskem. Kljub aretacijam vrste komunistov in pripadnikov ljudskofrontnega gibanja in ubojem pa stavkovni val leta 1936 ni ponehal, temveč je postajal vse hujši.

Splošne stavke gradbincev se je v Sloveniji od 3. do 10. julija 1936 udeležilo 5000 delavcev. Stavko so podprli tudi nameščenci, mali trgovci in obrtniki. Stavka se je končala s kolektivno pogodbo, ki je predvidevala zvišanje mezd in plačevanje nadur. Toda gradbena podjetja pogodbe niso upoštevala. Zato so sledile stavke graditeljev proge Sevnica—Šentjanž, delavcev podjetja Kiffman v Mariboru, brezposelnih rudarjev, ki so bili začasno zaposleni pri gradnji ceste Zagorje—Slačnik, delavcev na nekaterih drugih deloviščih ter gradbincev na Jesenicah in v Murski Soboti.

16. avgusta 1936 se je na proslavi 30-letnice jeseniške podružnice Zveze kovinarjev Jugoslavije zbralo okrog 10.000 kovinarjev, gradbincev, tekstilcev in drugih delavcev. Takrat so postavili skupne zahteve slovenskih delavcev ter manifestirali akcijsko enotnost. 18. avgusta so se v Ljubljani na pobudo predsednika Strokovne komisije Franca Leskoška, zbrali delavski zaupniki iz kranjskih tekstilnih tovarn, pred-

Nadaljevanje na 12. strani

Ostrejši ukrepi proti črnograditeljem

Samo letos so v radovljiški občini odkrili 44 črnih gradenj počitniških hišic — Izvršni svet in družbenopolitični zbor predlagata skupščini vrsto ukrepov — Ta mesec prve odstranitve objektov

Radovljica — Prvotno ni šlo zgolj za problem črnih gradenj počitniških hišic v radovljiški občini. Problemska konferenca zveze komunistov je namreč obravnavala prostorsko načrtovanje v občini, urbanistično politiko, stanovanjsko problematiko, komunalno urejenost in varstvo okolja. Prav v teh razpravah pa se je pokazalo, da je število črnih gradenj v občini v zadnjem času močno naraslo. Zato je bil tudi eden od sklepov občinske problemske konference, da je treba proti vsem črnograditeljem odločno ukrepati.

Tako občinska skupščina, izvršni svet in upravni organi so v zadnjem času veliko delali na tem vprašanju. Konkretna stališča pa so sprejeli tudi izvršni organi družbenopolitičnih organizacij. Na podlagi dosedanjih razprav in ugotovitev sta se v torek, 31. avgusta, v Radovljici na skupni seji sestala izvršni svet in družbenopolitični zbor radovljiške občinske skupščine. Razpravljala sta o programu predvidenih nadaljnih ukrepov, ki ga bosta predložila še v obravnavo in potrditev občinski skupščini.

V občini so samo letos ugotovili 44 črnih gradenj počitniških hišic. Število le-teh iz prejšnjih let pa je še precej večje. Ugotavljajo, da se večina črnograditeljev ne zmeni za predpise. Preprosto povedano se norčujejo iz upravnih organov in iščejo luknje v naši zakonodaji. Tam, kjer bi bilo to mogoče, je bila črnograditeljem ponujena tudi možnost, da svojo gradnjo legalizirajo, vendar se večina tudi za to ni zmenila. Sicer pa je bilo doslej izdanih pet odločb, na podlagi katerih morajo graditelji še ta mesec objekte odstraniti. Če tega sami do roka ne bodo naredili, bo upravni organ na stroške graditeljev porušil objekte.

Sicer pa so se člani izvršnega sveta in delegati družbenopolitičnega zbora na seji zavzeli za ostre ukrepe proti črnograditeljem. Že ta mesec naj bi občinska skupščina sprejela odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o urbanističnem programu občine. Le-ta bo določal ostrejši režim glede gradnje počitniških hišic ter glede legalizacije vikendov. Do konca leta pa bodo sprejeli še odlok o zaščiti posameznih območij.

Med predlaganimi ukrepi je tudi poostrena kontrola inšpekcijskih služb. Le-te bodo zdaj dvakrat na teden opravljale preglede črnih gradenj in potem takoj izdajale odločbe o ustavitvi del ter v dveh dneh odstopile primer oddelku za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve ter varstvo okolja za uvedbo posebnega postopka; sodniku za

Nadaljevanje na 12. strani

Kokra KRANJ

Kokra Kranj
Najnovejši modeli za jesen — zimo 76/77 že v prodaji

bogata izbira otroške, ženske, moške konfekcije

v veleblagovnici Globus in veleblagovnici Kokra, Kranj

40 letnica stavk tekstilnih in gradbenih delavcev Slovenije

almira
Radovljica

nudi v svojih dveh prodajalnah
ženske, moške
in otroške trikotažne izdelke
PO MOČNO ZNIŽANIH CENAH

Naročnik:

Mijatović o Colombu

Član predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je v intervjuju za Mednarodno politiko analiziral splošno razpravo na 5. konferenci neuvrščenih držav v Colombu in dejal, da je ta razprava v celoti utrdila zaupanje držav članic v moč in vlogo neuvrščenih. Podrobno je orisal tudi vlogo in izredno aktivnost jugoslovanske delegacije, ki je dala vrsto konkretnih in konstruktivnih predlogov. Na koncu je Cvijetin Mijatović dejal, da sklepi iz Colomba dajejo družbenopolitičnim organizacijam pri nas nalogo, da se še bolj angažirajo na mednarodnem področju.

Romunski sekretar KP pride na obisk

Na povabilo predsednika SFRJ in predsednika ZKJ Josipa Broza-Tita bo generalni sekretar in predsednik SR Romunije Nicolae Ceausescu od 8. do 11. septembra na uradnem in prijateljskem obisku pri nas. Predsednika se bosta pogovarjala o sodelovanju med državama in sodelovanju med partijama. Prav tako se zelo uspešno razvijata tudi gospodarsko sodelovanje in trgovina.

Minić v Varšavi

Podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić je na uradnem in prijateljskem obisku na Poljskem. Povabil ga je poljski zunanji minister Stefan Olszowski. Jugoslovanskega gosta s sodelavci so ob prihodu seznanili z gospodarskim razvojem LR Poljske. Potem pa so se začeli pogovori o sodelovanju med državama in aktualnih mednarodnih vprašanjih.

Kulturne dobrine vrniti lastnikom

Jugoslavija se je zavzela za naglo in organizirano mednarodno akcijo, s katero bi pomagali vrniti kulturne dobrine in arhive državam, ki so ta bogastva izgubile med kolonialno vladavino, vojnim opustošenjem ali po kaki drugi nedovoljeni poti. Jugoslovanska komisija za sodelovanje z Unesco je svoje zamisli pojasnila v predlogih generalnemu sekretarju te organizacije. O predlogu bodo razpravljali na generalni konferenci Unesco v Nairobiju.

500.000 brigadirjev

Lani je bilo v Jugoslaviji nekaj sto mladinskih delovnih akcij, na katerih je sodelovalo več kot 500.000 mladink in mladincev. Lanski razmah in delovni uspehi dajo slutiti, da smo uspešno obudili tradicijo mladinskih delovnih akcij, ki poleg gospodarskega učinka prinašajo tudi politične uspehe. Delovne akcije so namreč najbolj uspešna šola samoupravljanja mladih ljudi. Letos se je število brigadirjev še povečalo.

Dobra letina grozdja

Obeta se nam ena najboljših vinogradniških letin. Pričakovati je, da bomo pridelali 130 tisoč vagonov grozdja ali kar za 20 odstotkov več kot lani. Najbolje je grozdje obrodilo v Srbiji, Vojvodini in Sloveniji. Kaže pa, da bo nekoliko več težav z odkupom grozdja; letošnja odkupna cena naj ne bi bila višja od lanske in, če bo tako, bodo pridelovalci dobili zanj od 4 do 4,5 din za kilogram.

Pokljuka – *V soboto, 4. septembra, so se v gostišču »Ob tabornem ognju« na Goreljku na Pokljuki zbrali na srečanju preživeli borci 2. bataljona slavne VII. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade »France Prešeren«, borci bataljona, ki so v septembrskih dneh pred triintridesetimi leti bili težko bitko na Turjaku na Dolenjskem. Zbrane je najprej pozdravil politični komisar 2. bataljona VII. SNOUB »France Prešeren« Franc Jernejc-Milče, nato pa je nekdanjim prešernovcem zaželel prijetno počutje na srečanju tudi predsednik radovljiške občinske skupščine inž. Polde Pernuš. Udeleženci srečanja so nato položili vence ob spomeniku in grobišču padlih borcev 3. bataljona Prešernove brigade na Pokljuki, srečanje pa se je končalo z obujanjem spominov v gostišču »Ob tabornem ognju«. Obširnejši zapis o snidenju prešernovcev bomo objavili v petkovi številki Glasa. (-jg) – Foto: J. Govekar*

Kranj

V organizacijah in temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih v kranjski občini končujejo z razpravami o osnutku zakona o združenem delu. V drugi polovici tega meseca se bo sestala problemska konferenca, na kateri bodo ocenili potek javnih razprav in pripombe ter predloge. Predlog poročila o poteku javnih razprav bo pripravil koordinacijski odbor za spremljanje in uresničevanje ustave pri občinski konferenci zveze komunistov v Kranju. O pripravi tega predloga je odbor na razširjeni seji razpravljal včeraj (6. septembra) opoldne. A. Ž.

Radovljica

Pri predsedstvu občinske konference socialistične zveze se je včeraj (6. septembra) opoldne sestal na šesti redni seji koordinacijski odbor za odnose in sodelovanje z zamejskimi Slovenci, zdomci in drugimi jugoslovanskimi narodi. Na seji so razpravljali o družbenopolitični oceni položaja v občini glede na odnose s sosednjo Avstrijo in o pripravi predloga izhodišč za predsedstvo občinske konference socialistične zveze o naših odnosih do manjšinskih vprašanj v Avstriji.

Včeraj sta se v Radovljici sestala še dva občinska odbora sindikata delavcev, in sicer odbor sindikata delavcev gostinstva in turizma ter odbor sindikata delavcev obrti. Razpravljala sta o poteku javnih razprav o osnutku zakona o združenem delu v občini in sprejela delovni program za jesensko obdobje. A. Ž.

Škofja Loka

Za danes, 7. septembra, je sklicana seja komisije za družbenopolitične odnose in idejne probleme pri občinski konferenci ZKS Škofja Loka. Na seji bodo razpravljali o realizaciji programa tedna Komunista ter o pripravi poročila o idejnopolitičnem usposabljanju članov ZK v letošnji sezoni. D. S.

V sredo, 15. septembra, bo redna seja izvršnega odbora občinske konference SZDL Škofja Loka, na kateri bodo obravnavali finančni proračun konference za prvo polletje, polletno poročilo ČP Glas Kranj ter razpravljali o nekaterih drugih vprašanjih. D. S.

Tržič

V petek, 3. septembra, je bila v Tržiču seja odbora za pripravo in izvedbo referenduma o samoprispevku v občini Tržič, ki naj bi omogočil izgradnjo doma starostnikov in objekta za usmerjeno srednjo šolo, obenem pa nekaterih kulturnih, športnih in komunalnih naprav. Na seji so se dogovorili, da morajo samoupravne interesne skupnosti do konca tedna uskladiti delo in programe na tem področju, odbor pa bo začel pripravljati gradivo za obveščanje občanov. Tržičani nameravajo izdati poseben bilten, ki bo vseboval pregled dosedanjih del, opravljenih s pomočjo samoprispevka, in program, ki naj bi bil uresničen s pomočjo novega. -jk

Osrednja proslava na Bohinjski Beli

Radovljica – Izvršni odbor predsedstva občinske konference socialistične zveze je na seji konec avgusta sprejel predlog krajevne konference SZDL Bohinjska Bela, da bo letos osrednja proslava ob dnevu republike v radovljiški občini v obnovljenem kulturnem domu na Bohinjski Beli. Takrat bodo hkrati odprli dom in proslavili tudi 30-letnico DPD Svoboda Bohinjska Bela. Priprave za proslavo bo vodil koordinacijski odbor za razvijanje revolucionarnih tradicij pri občinski konferenci socialistične zveze.

Na seji so razpravljali tudi o kadrovskih vprašanjih, in sicer o imenovanju direktorja Kemične tovarne Podnart in podjetja Kreda Radovna. Razen tega so se strinjali, da se takoj objavi razpis za delovno mesto še enega urbanističnega inšpektorja pri upravnem organu občinske skupščine Radovljica in menili, da je treba razširiti kandidatno listo za bodoče izvršilne organe v občinski konferenci ZSMS. Sklenili so še, da bo sklepna razprava in ocena akcije o javnih razpravah o osnutku zakona o združenem delu v občini podana na skupni konferenci občinskega sveta zveze sindikatov, občinske konference ZK, SZDL in ZSMS sredi tega meseca. JR

Srečanje borcev v Krpinu

Tovarna verig Lesce in Tovarna vijakov Plamen v Kropi sta organizatorja letošnjega srečanja borcev NOV Slovenskih železarn. Srečanje bo v soboto, 11. septembra, v Krpinu v Begunjah v radovljiški občini.

Proti nemškemu nasilju nad slovensko narodnostno skupnostjo na Koroškem

Številnim protestnim zborovanjem po vsej naši domovini se pridružuje tudi naša delovna skupnost z odločnim protestom proti nasilju, ki ga izvajajo avstrijske oblasti nad našo narodno skupnostjo na Koroškem.

V kratkem prikazujemo boj za obstoj narodnostne skupnosti v Avstriji od I. svetovne vojne do danes:

Preganjanjem koroških Slovencev v prvih letih prve svetovne vojne in krvavim bojem po razpadu Avstro-Ogrske v letih 1918/19 je sledil nato po sklepu senžermenske mirovne pogodbe plebiscit v celovški kotlini. Plebiscit je bil sprejet iz razloga, ker so že tedaj priznali obstoj dveh etničnih skupin na Koroškem. Izid plebiscita je bil neugoden za Slovence in določena je bila državna meja na Karavankah. S tem pa je nastopilo vprašanje slovenske narodnostne manjšine v Avstriji. Germanizacijski pritisk nad Slovenci na Koroškem, ki se je na različne načine izvajal že v preteklih obdobjih, se je od tedaj še stopnjeval, kar je imelo za posledico upadanje števila slovenskega življa na Koroškem. Ceni se, da je bilo tedaj na Koroškem okoli 70.000 ljudi, ki so uporabljali slovenščino v vsakodnevnem življenju. Kulminacijo je dosegel germanizacijski pritisk po pridružitvi Avstrije nemškemu rajhu leta 1938. Ta je pomenila za koroške Slovence konec vsake slovenske besede, slovenskega tiska in organizacij. Zato ni naključje, da so se začele partizanske akcije na slovenskem koroškem ozemlju že leta 1942. Zahtevale so na stotine žrtev, ki ne obvezujejo samo nas, ampak tudi napredno avstrijsko in svetovno javnost.

Po drugi svetovni vojni, ko se je obravnavalo na konferenci zunanjih ministrov vprašanje avstrijskih meja, je Jugoslavija postavila ponovno odločno zahtevo po priključitvi ozemlja, ki je bilo pretežno naseljeno s Slovenci oziroma Hrvati na Gradiščanskem. Naše zahteve niso naletele na podporo.

Državna pogodba o vzpostavitvi neodvisne demokratične Avstrije iz maja 1955 je zagotovila Avstriji predvojne meje, vendar pa je v 7. členu izrecno opredelila pravice slovenske in hrvatske narodnostne skupnosti in jima zagotovila možnosti za vsestranski razvoj. Ta člen določa: »Avstrijski državljani slovenske in hrvatske manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem uživajo iste pravice in to pod enakimi pogoji kot vsi drugi avstrijski državljani, vštevši pravico do lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem jeziku. Imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem ali hrvatskem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol. V upravnih in sodnih okrajih s slovenskim, hrvatskim ali mešanim prebivalstvom se lahko uporablja jezik narodnostne skupnosti kot uradni jezik. V takih okrajih je treba postaviti dvojezične topografske napise. Pripadniki narodnostne skupnosti imajo pravice do udeležbe v kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah pokrajin pod enakimi pogoji kot ostali avstrijski državljani. Prepovedati je treba dejavnost organizacij, ki stremijo za tem, da se odvzamejo narodnostnim skupnostim njihov značaj in pravice kot manjšine.«

To pogodbo je sopodpisala tudi Jugoslavija in zato danes po 21 letih lahko upravičeno zahtevamo izpolnitev teh obveznosti, kajti po nikakršnih načelih ni dopustno sprejeti samo pravice, ki izvirajo iz neke mednarodne pogodbe, ne pa istočasno tudi izpolnjevati sprejetih obveznosti. Jugoslavija tudi ne more dovoliti avstrijskim težnjam, da bi prišlo do revizije določil državne pogodbe.

Ne le da Avstrija ni težila k izpolnitvi sprejetih obveznosti, marveč je z različnimi ukrepi postopoma poslabševala položaj narodnostnih skupnosti in stalno ter sistematično rušila vse pridobitve, ki so si jih te priborile v protifašističnem boju. Tako je v letih 1958/59 bila odpravljena obvezna splošna dvojezična šola, ki je po povojnih izjavah republike Avstrije pomenila ne le popravo krivic, ki so bile storjene narodnostni skupnosti v preteklosti, ampak tudi sredstvo za medsebojno sporazumevanje in spoznavanje obeh na Koroškem živečih narodnosti. S tem je bilo velikemu številu slovenskih otrok onemogočeno osnovno šolanje v materinem jeziku. Istočasno je bila zmanjšana tudi pravica nastopati v slovenskem jeziku pred sodišči od do tedanjih dvetih le še na tri okraje (Borovlje, Pliberk in Železna Kapla). Oba ta manjšinska zakona, ki sta vsebovala tudi določbe o ugotavljanju manjšine, sta s svojimi posledicami v praksi bistveno skrčila dvojezično območje na Koroškem. Tudi vsi uradni popisi prebivalstva po drugi svetovni vojni (leta 1951, 1961 in 1971) so zasledovali cilj, kako bi prikazali čim manj številčno našo narodnostno skupnost v Avstriji. Pri tem so se posluževali še posebne kategorije prebivalstva »vindišarjev«, ki naj bi živeli na Koroškem poleg Slovencev, kar so pa prevzeli po nacističnih metodah iz leta 1939. Nekaznovani se vrste tudi stalni napadi na slovensko gimnazijo v Celovcu, kjer se šola okrog 430 dijakov.

Tudi tretji manjšinski zakon iz leta 1972 o dvojezičnih topografskih napisih je ostal neizpolnjen zaradi izbruha nemškega nacionalizma, med katerim so tolpe slovenskih nasprotnikov na čelu s Kärntner Heimatdienstom nasilno in nezakonito odstranjevale vse do tedaj postavljene dvojezične krajevne napise kot strup za Koroško.

Pomembno vlogo v protinacionalnem delovanju ima organizacija (nemških meščanskih strank) Kärntner Heimatdienst, ki je že od plebiscita dalje organizirala teror proti koroškim Slovencem, ki je postala za časa nacizma osrednja organizacija za preganjanje Koroških Slovencev in se je po letu 1957 to njeno šovinistično in neonacistično delovanje z vso ostrino obnovilo.

Višek kršitve državne pogodbe pa predstavljata v letošnjem letu sprejeta zakona o narodnostnih skupinah in o ljudskih štetjih. Zadnji naj omogoči ugotavljanje manjšine, kar pa predstavlja njen genocid. Zakona predstavljata najtežji udarec naši narodnostni skupnosti na Koroškem v povojnem obdobju. Po več kot dveh desetletjih naj bi se torej ugotavljalo, kje sploh Slovenci so, kje jih je še kaj, in kjer jih je vsaj približno 25 % celotnega prebivalstva, naj bi jim pripadale nekatere pravice o narodnostnih skupnostih. To pa predstavlja novi korak k likvidaciji slovenstva na Koroškem. Upravičeno si zastavljamo vprašanje, kaj bi storila republika Avstrija, ko bi Italija želela uveljaviti podobno institucijo za Južno Tirolsko, s katero bi hotela odvzeti manjšini njihove pravice.

Namesto da bi avstrijske oblasti ščitile narodnostno skupnost pred nemškim šovinizmom, kažejo nedavni dogodki v Škocijanu da se avstrijsko orožništvo postavlja na stran šovinističnih sil in proti slovenski narodnostni skupnosti.

Poudarjamo in ugotavljamo, da je boj narodnostnih skupnosti v Avstriji njihova zakonita in splošno priznana pravica. Naša dolžnost in pravica pa je, da jim vsestransko pomagamo v tem boju za samoobrambo in samoohranitev.

Delovna skupnost
Gorenjskega muzeja

S sestanka uredništva. 13. avgusta smo na zadnji strani v rubriki Jež pisali o neki prodajalki, češ da se je nekam čudno vedla kot prodajalka in da je bila tudi tako nenavadno opravljena kot prodajalka. Naš jež hvalnic ne poje, saj je namenjen našim napakam in slabostim in je ne žal vedno nekdo prizadet. Po objavi se je v uredništvu oglasila prodajalka, čeprav v prispevku nismo omenili ne imena in ne priimka. Skratka, »priznala« je, da smo pisali o njej.

Prodajalka je zahteven in odgovoren poklic predvsem zaradi tega, ker je to poklic, ki ima opraviti z ljudmi – v tem primeru s kupci. Kupci so lahko kakršnekoli volje, za prodajalko pa to ne velja. Naj bo vedno nasmejana, vedno prijazna, vedno ustrežljiva, naj vedno da prav kupcu. Pa je **vedno** *tako? Seveda ni. Vsakdo ima tudi zasebno življenje. Recimo, da je del tega življenja vedrega, del pa težavnega. Prodajalka pa naj bi na delovnem mestu pozabila na vse tegobe njene vsakdanjosti. To pa je tisto, čemur pravimo napor.*

Na sestanku uredništva smo kar precej časa posvetili tej prodajalki oziroma odnosom prodajalka-kupec. Recimo, da je imela »slab dan« kot temu pravimo. Kaj če ga je imel tudi kupec? Pa smo tam. Upamo in želimo, da bo takšnih »slabih dni« kar se da malo, najmanj pa želimo kakršnihkoli »ustreznih« ukrepov delovnega kolektiva. Naj bi bila bodica s 13. avgusta le dobronamerno opozorilo. V imenu Ježa

odg. urednik
Albin Učakar

V počastitev krajevnega praznika so na Blejski Dobravi pripravili spominsko svečanost. V kulturnem programu so nastopili pevci domačega pevskega zbora ter recitatorji osnovne šole. S proslave so poslali ludi protestno pismo zaradi kršenja 7. člena državne pogodbe. Mladinci z Blejske Dobrave pa so k spomeniku pred osnovno šolo položili venec. Foto: B. B.

Naloge radovljiških komunistov

Radovljica — Komite občinske konference zveze komunistov Radovljica je konec avgusta sprejel delovni program do konca leta. Vso pozornost bodo posvetili gibanju gospodarstva, izvajanju stabilizacijskih nalog, uresničevanju zakonov o zavarovanju plačil, ugotavljanju dohodka med porabniki družbenih sredstev in oceni javnih razprav o osnutku zakona o združenem delu. O tem bodo stekle razprave v vseh osnovnih organizacijah v TOZD, OZD in organih občinske konference ZK že ta mesec. Še posebej pa so poudarili nadaljevanje akcije za povezovanje v tekstilni in kovinski industriji, komunali in gradbeništvu, trgovini in gostinstvu ter na področju šolstva in zdravstva.

V pripravi je tudi vrsta ukrepov, ki morajo spodbujati komuniste v občini za stalno usmerjanje prostorskega načrtovanja, urbanizacije ter stanovanjske gradnje. Pri tem bodo posvetili posebno skrb prav izvajanju stališč konference in komiteja o gradnji in preprečevanju črnih gradenj počitniških hišic.

Posebno mesto med nalogami pa bo imelo tudi nadaljevanje akcije za vpis posojila za ceste, na kadrovskem področju pa stalno evidentiranje kandidatov za vodilna mesta v organizacijah združenega dela, družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih organih. Sporedno s tem pa bo potekalo tudi sporazumevanje in dogovarjanje o skupni porabi za leto 1977.

V prihodnjih mesecih bodo še ocenili družbenopolitične in samoupravne razmere ter aktivnost članov zveze komunistov v vseh sredinah. Nadaljevali pa bodo tudi z idejnopolitičnim usposabljanjem komunistov, sprejemanjem novih članov, ustanavljanjem novih osnovnih organizacij ZK ter utrjevanjem svetov in osnovnih organizacij ZK v krajevnih skupnostih. JR

S sodišča združenega dela

LASTNOST DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU NE MORE PRENEHATI:

1. samo zaradi neopravičenega izostanka z dela, pač pa je potrebno ugotavljati tudi voljo delavca, da ta res ne želi več delati v temeljni organizaciji,
2. če v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu niso navedene okoliščine, po katerih bi se dalo nedvoumno sklepati, da delavec ne želi več delati v temeljni organizaciji.

Niso redki primeri, ko imajo delovne ali temeljne organizacije združenega dela v svojih samoupravnih sporazumih o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu v poglavjih, kjer določajo pogoje o prenehanju lastnosti delavca v združenem delu tudi delni prepis iz 1. odstavka 65. člena republiškega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci, Uradni list SRS, št. 18/64. To je »da se šteje, da je delavec dal izjavo, da ne želi več delati v temeljni organizaciji, ker brez utemeljenega razloga ne pride na delo« določeno število delovnih dni.

Iz navedenega razloga je temeljna organizacija odločila, da delavcu, ki je bil na pogrebu svojega tasta v drugi republiki, s pogreba pa se je vrnil s štiridnevno zamudo, da temu delavcu preneha lastnost delavca v združenem delu.

Prizadeti delavec se s tako odločitvijo temeljne organizacije ni strinjal in je pri sodišču združenega dela predlagal, da sodišče razveljavi odločbe. Sodišče združenega dela je predlogu delavca ugodilo in je razveljavilo odločbo odbora za kadre in medsebojna razmerja, pa tudi sklep delavskega sveta temeljne organizacije, ko je zavrnil delavčevo zahtevo za varstvo pravic.

Sodišče združenega dela je menilo, da opisan način prenehanja lastnosti delavca v združenem delu ni v skladu s 1. odstavkom 65. člena republiškega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in zasebnimi delodajalci. Po tej zakonski določbi delavcu lahko preneha lastnost delavca v združenem delu le pod pogojem, če je delavec nehal prihajati na delo v temeljno organizacijo in se po okoliščinah, ki so napisane v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, da nedvoumno ugotoviti, da delavec res ne želi več delati v temeljni organizaciji. V samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu morajo biti napisane okoliščine, po katerih se more utemeljeno sklepati, da delavec res nima volje še vnaprej delati v temeljni organizaciji. Med te okoliščine bi lahko šteli, da se je delavec odselil v drug kraj, pa ne more redno prihajati na delo, se je kje drugje zaposlil, začel s samostojno obrtno dejavnostjo in podobno. V postopku mora temeljna organizacija ugotoviti vzroke, zakaj je delavec prenehal prihajati na delo in je samoupravni organ dolžan ugotavljati te okoliščine. Golo dejstvo, da je delavec neopravičeno izostal, še ni izkazana njegova volja, da v temeljni organizaciji delavec noče več delati. Šele tedaj, ko se to nedvoumno ugotovi, pristojni samoupravni organ v temeljni organizaciji odloči o prenehanju lastnosti delavca v združenem delu. V obravnavanem primeru je bil postopek pomanjkljiv, saj temeljna organizacije te okoliščine ni ugotavljala. Sicer pa je delavec, ko se je vrnil na delo z zamudo, očitno pokazal voljo za nadaljevanje dela v temeljni organizaciji.

V obravnavanem primeru temeljna organizacija v svojem samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu ni imela napisanih okoliščin, po katerih bi temeljna organizacija morala ugotavljati delavčevo voljo, da le-ta ne želi več delati v temeljni organizaciji. Po mnenju sodišča v temeljni organizaciji niti ne morejo ugotavljati te okoliščine, če v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih tega nimajo napisanega. Temeljne organizacije se morajo ravnati samo po samoupravnem sporazumu in v tem ne morejo neposredno uporabljati zakona. Marko Prezelj

Pogovor o delu organizacije ZSMS

Radovljica — Konec avgusta je bil na delovnem obisku pri občinski konferenci ZSMS Radovljica sekretar republiške konference ZSMS Zdenko Mali. Spremljal ga je tudi predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko Jože Poglajen. S člani predsedstva in sekretariata ter predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij sta se pogovarjala o organizacijskih, vsebinskih in kadrovskih vprašanjih mladinske organizacije v občini.

Kritično so ocenili priprave na volilne konference osnovnih organizacij in občinske konference ZSMS, ki bodo oktobra letos. Ugotovili so, da občinsko vodstvo ni pravočasno obveščalo republiške konference ZSMS o poteku priprav. Zamerijo mu tudi, da dve leti po kongresu slovenske mladine nimajo v občini ustanovljenih specializiranih konferenc mladih. Prav tako niso opravili vseh nalog glede organizacije mladinskih delovnih brigad. Zato bo treba čimprej ustanoviti v občini klub brigadirjev, pospešiti priprave na volilne konference in zaradi boljše povezave med osnovnimi organizacijami ZSMS v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih začeti ustanavljati koordinacijske svete. JR

Krajevni praznik Javornika in Koroške Bele

Javornik — Minulo soboto in nedeljo so prebivalci Javornika in Koroške Bele pri Jesenicah proslavili krajevni praznik, ki ga praznujejo v spomin na pet ustreljenih talcev na Koroški Beli. Pripravili so športna in druga srečanja, v delavskem domu na Javorniku pa je bila slavnostna seja delegatov skupščine krajevne skupnosti. Po kulturnem programu javorniške Svobode je bila seja, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine. Po seji so poslali protestno pismo zaradi kršitve pravic koroškim Slovencem.

Po programu so nameravali po komemorativni svečanosti v parku talcev slovesno odpreti rekreacijsko središče na Kresu, vendar so zaradi izredno slabega vremena otvoritev preložili na naslednjo soboto. D. S.

Delo mladinskih organizacij ne zadovoljuje

Radovljica — Posebna delovna skupina, ki jo je imenovalo predsedstvo občinske konference ZSMS Radovljica za obiske po osnovnih organizacijah v občini, je pred nedavnim končala delo. Ugotovila je, da je aktivnost mladih v občini zelo različna. Precejšnje mrtvilo in nezainteresiranost mladih se kaže predvsem v večjih delovnih organizacijah (izjema so mladi v delovnih organizacijah Vezenine Bled, Murka Lesce in Špecerija Bled) in tudi v nekaterih večjih krajevnih skupnostih v občini. Najbolj delavne osnovne organizacije ZSMS v krajevnih skupnostih v občini so v Gorjah, Lescah, Ljubnem in na Srednji Dobravi. JR

Mladinski klub tudi na Bledu

Bled — Znano je, da na Bledu manjka primernih prostorov, kjer bi se zbirala mladina. Bilo je že več neuspešnih poskusov, da bi dobili svoje prostore. Vendar mladi niso odnehali. Predvsem so se zavzeli za to trije študentje, in sicer Brane Grohar, Vlado Kersnik in Srečo Kunčič, ki so začeli preurejati spodnje prostore v domu TVD Partizan. Urediti nameravajo mladinski klub in ga opremiti s starim inventarjem, televizijskim sprejemnikom, šahovskimi garniturami in knjigami. Na pomoč so jim priskočili nekateri zasebni obrtniki, občinska konferenca pa jim je dala 5000 dinarjev. Pričakujejo, da se bodo v to akcijo vključili tudi drugi v krajevni skupnosti, predvsem pa okrog 30 mladih komunistov na Bledu. Pri slednjih namreč doslej niso naleteli na posebno podporo pri tej akciji. JR

Padli borci ne smejo biti pozabljeni

Mnogo žrtev je bilo potrebnih, da smo si priborili boljše in lepše življenje, svobodo. Za vse, kar danes v miru uživamo mi in zlasti naši otroci, se imamo zahvaliti predvsem tistim, ki jih danes ni več med nami in ki so za te cilje dali svoja življenja v narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji. Prav je, da se tega vedno zavedamo in da pomniki njihovega boja opozarjajo, kako velike in dragocene so bile te žrtve in kako moramo čuvati njihove pridobitve. Toda povsod ni tako.

Prve dni avgusta 1942 je iz 2. čete 2. bataljona Kokrškega odreda na Krvavcu odšlo na pot čez Savo šest borcev. Z Jelovice čez Krvavec in naprej naj bi kot vodniki-domačini vodili del II. grupe odredov na njeni dolgi poti z Dolenjske prek Gorenjske na Štajersko. Na poti do Save so se vodniki 4. avgusta ustavili v ljubenski gmajni, da bi se odpočili, poizvedeli za razmere ob Savi, nato pa naslednjo noč nadaljevali pot na Jelovico.

Ker je imel eden od njih raztrgan pas oz. tok za pištolo, je le-to želel zakrpati. Partizan iz skupine vodnikov, ki je bil tod domačin, ga je napotil k čevljarskemu mojstru v svojo vas Ljubno, ne da bi slutil nevarnost. Tako je partizan sredi dopoldneva odšel v vas. Na vratih hiše je našel čevljarjevega sina, tudi čevljarja, Janeza Praprotnika, in ga poprosil za uslugo. Sin se je izgovoril, da gre poklicat očeta v zgornje prostore hiše. Ko pa se je vrnil, je na partizana naperil pištolo in ga hotel prijeti. Partizan se je nevarnosti uprl. Spopadla sta se, pri tem pa je Praprotnik hudo brcnil partizana, da se je le-ta za hip opotekel. Takrat je Praprotnik izkoristil priliko in partizana ustrelil na dvorišču pred hišo. Janez Praprotnik je ta zločin storil kot sodelavec okupatorja. Padlega borca so morali tedaj pokopati na njivi zunaj vaškega pokopališča. Da je v vasi padel partizan in da ga je ustrelil domačin Janez Praprotnik, vedo vsi vaščani.

Ker še vedno zbiramo podatke o zgodovini Kokrškega odreda, sem pred nedavnim odšel v Ljubno, da bi tam ugotovil, kje je grob tega partizana. Pričakoval sem, da bom z nagrobnega napisa ali morebitnega spominskega obeležja dobil njegove osebne podatke, ki jih nismo vedeli, čeprav smo bili skupaj v istem bataljonu oz. odredu. Toda kakšno presenečenje! V vasi nisem uspel zvedeti, kje je sedaj grob pri njih ubitega partizana oz. kdo je bil in kod doma. Da je bilo presenečenje še večje, v vasi ni prav nobenega sledu o padlem borcu. Ne tam, kjer je padel, niti na dveh spomenikih posvečenih spominu padlih borcev in žrtev — domačinov. Padli borec ni omenjen niti kot neznan.

Ker pa ime ubitega soborca v knjigi Kokrškega odreda ne sme ostati nepoznano, nisem odnehal. Ugotovil sem, da je v Ljubnem ustreljeni borec Franc Kunstelj, sin Ane, roj. 29/12-1922 v Komendi. Že pred vojno je živel na Primskovem pri Kranju, v današnji Jelenčevi 27. Svojci, ki so od aktivistov Ljubnega že med vojno zvedeli za Francetovo smrt, so ga po vojni prekopali. Pokopan je na kranjskem pokopališču v skupnem grobu z materjo, ki je umrla po vojni. Na nagrobnem spomeniku piše, da je France padel avgusta 1942 v Ljubnem.

Franc Kunstelj je odšel v partizane že v začetku leta 1942. Najprej je odšel k partizanom na desno stran Save, sredi poletja pa je prišel v Kokrški odred na Krvavec, v njem bolj poznane in domače kraje. Toda žal je bil tu le kratek čas. Izdajalska roka domačina mu je vzela življenje v cvetu mladosti, ko ni imel še niti 20 let.

V Ljubnem sem videl, da v vasi lepo skrbe za spomenike padlih borcev in žrtev — domačinov, kar je lepo in pravilno. Toda, ali pri tem partizan, ki je padel v njihovi vasi, ne zasluži prav nobenega spomina, čeprav ni domačin?

Franc Štefe-Miško

Sodelovanje med Tržičem in Zaječarom se krepi

Tržič, 6. septembra — V okviru programa sodelovanja med občinama Tržič in Zaječar v Timoški Krajini je odpotovala danes na obisk v Timoško Krajino delegacija občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij Tržiča, ki jo sestavljajo predsednik občinske skupščine Milan Ogris, sekretar komiteja občinske konference ZKS Janez Piškur in predsednik občinske konference SZDL Marjan Jaklič. Tržičani so v Zaječarju gostje na proslavah ob občinskem prazniku, ki ga slave 7. septembra, hkrati pa vračajo obisk Zaječarcem, ki so bili ob enaki priložnosti letos v Tržiču.

Tržiška delegacija se bo med bivanjem v prijateljskem mestu seznanila z njegovimi značilnostmi in značilnostmi okolice, izmenjala izkušnje s predstavniki Zaječarja o delovanju skupščinskega sistema in delegatskih odnosov in sodelovala pri snovanju programa sodelovanja za prihodnje leto. Seveda letošnji program sodelovanja še ni končan. Še ta mesec bodo odšli v Zaječar predstavniki tržiškega gospodarstva. Zaječarski gospodarstveniki so v Tržiču že bili in na srečanju z gostitelji ugotovili, da je največ možnosti sodelovanja v tekstilni, lesni in usnjarski industriji. Temu primerna bo tudi sestava tržiške gospodarske delegacije. Za gospodarsko sodelovanje med občinama skrbi občinski svet Zveze sindikatov.

Za medsebojno sodelovanje pa se odločata tudi občinska odbora Zveze borcev. Tržičani bodo najverjetneje prihodnje leto pripravili v Zaječarju razstavo o narodnoosvobodilnem gibanju v tržiški občini, Zaječarci pa razstavo z enako vsebino v Tržiču. -jk

Priprave na srečanje koroških partizanov

Planina pod Golico — Pred nedavnim je bila v Planini pod Golico nad Jesenicami seja odbora za pripravo srečanja koroških partizanov, ki bo 19. septembra v Planini pod Golico. Na srečanje koroških partizanov Gorenjske bodo povabili tudi aktiviste in partizane s sosednje Koroške. Ob srečanju bodo na Suhem sedlu nad Markljevo planino odkrili spominsko ploščo padlemu partizanu.

Srečanja koroških partizanov so že nekaj let dobro pripravili, zato se tudi letos organizatorji — krajevna organizacija ZB Planina pod Golico in krajevna organizacije ZB Plavž — na prireditev skrbno pripravljajo. Po odkritju spominske plošče na Suhem sedlu bo v Planini pod Golico koncert godbe na pihala, nastop folklorne skupine, pevcev mladinskega pevskega zbora Blaž Arnič ter recitatorjev z osnovne šole. Tudi pri spominski plošči na Suhem sedlu bo kulturni program, v katerem bodo poleg pevcev in recitatorjev sodelovali graničarji. Ob tej priložnosti bodo organizatorji pripravili 3000 značk, za katere je osnutek pripravil akademski kipar Jaka Torkar. D. S.

Predstavniki Podjetja za PTT promet Kranj in Iskre Elektromehanike Kranj so v petek, 3. septembra, v Iskri na Laborah podpisali samoupavni sporazum o dolgoročnem poslovnem, proizvodnem in tehničnem sodelovanju ter dogovor o Iskrinih dobavah za razširitev telefonskih priključkov. – Foto: F. Perdan

Sporazum med Iskro in PTT Kranj

Kranj – Predstavniki Iskre Elektromehanike Kranj in Podjetja za PTT promet Kranj so v petek, 3. septembra, podpisali samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem, proizvodnem in tehničnem sodelovanju med obema partnerjema in dogovor o Iskrinih dobavah za razširitev telefonskih priključkov za leto 1977 in 1987. To je že drugi takšen dogovor o sodelovanju med Iskro in Podjetjem za PTT Kranj. Prvi se je namreč pred kratkim iztekel.

Podjetje za PTT promet Kranj je pripravilo in na ustanovni skupščini samoupravne interesne skupnosti PTT prometa Gorenjske sprejelo srednjeročni načrt razvoja PTT omrežja Gorenjske. Program je obsežen, saj njegova vrednost znaša 210 milijonov dinarjev, hkrati pa je tudi odraz želja in potreb občanov Gorenjske. Zaradi uresničitve tega programa je zdaj tudi prišlo do podpisa samoupravnega sporazuma in dogovora med Iskro, ki bo zagotovila potrebno opremo. Poleg petkovega podpisa samoupravnega sporazuma bo Podjetje za PTT promet Kranj podpisalo podobna sporazuma še s tovarno kablov v Svetozarevu in z najboljšim ponudnikom gradbenih in montažnih del.

Glavna značilnost srednjeročnega načrta Podjetja za PTT promet Kranj je, da bi v tem obdobju postopno omogočilo občanom in organizacijam združenega dela postopno vključitev v mednarodni avtomatski telefonski promet. S tem bo Gorenjska na področju razvoja jugoslovanske telefonije še naprej ostala v samem vrhu.

Za uresničitev tega načrta bo Iskra dobavila opremo za MFC signalizacijo tipa R2, ki bo omogočila hitrejše in kvalitetnejše izbiranje zvez med telefonskimi centralami. Poleg opreme za mednarodni telefonski promet pa dogovor vsebuje tudi opremo za povečavo lokalnih zmogljivosti v dosedanjih avtomatskih telefonskih centralah v Kranju, Škofji Loki, Radovljici ter obnovitev in povečanje zmogljivosti za telefonske priključke v centralah za Žiri, Preddvor, Cerklje, Golnik oziroma Goriče.

Kot je povedal ob svečanem podpisu direktor Podjetja za PTT promet Kranj Franc Škerjanec ostane kot ena glavnih nalog načrta še vključitev 292 naselij na Gorenjskem v telefonsko omrežje. To je težka naloga, ki jo nameravajo v veliki meri uresničiti že do 1980. leta, v celoti pa do 1985. Težava je namreč v tem, da v Jugoslaviji še nihče ne proizvaja telefonskih aparatov za javne govorilnice za medmrežni promet. Zato je omenil, da bi morda Iskrini strokovnjaki v prihodnje razmislili tudi o takšnem programu.

Sporazum in dogovor, ki so ga v petek svečano podpisali, torej zagotavlja, da bo do roka uresničen tudi srednjeročni načrt razvoja PTT omrežja na Gorenjskem, pri čemer pa je kot rečeno najpomembnejše, da se bo Gorenjska kot prva v državi postopno vključila v mednarodni avtomatski telefonski promet. Vrednost opreme, montaže materiala in montažnih del, za kar so se zavezali na petkovem podpisu sporazuma in dogovora, znaša 70 milijonov dinarjev po cenah iz leta 1975.

Za dosedanje in tudi prihodnje dobro sodelovanje med Iskro Elektromehaniko Kranj in Podjetjem za PTT promet Kranj je delavski svet Iskre podelil plaketo PTT podjetju in zlato značko Iskre direktorju podjetja. Podjetje za PTT promet pa je predstavnikom Iskre podelili komplete znamk.

A. Žalar

Tržiški izdelki na tujem

Peko ostaja še naprej največji izvoznik, zunanjetrgovinsko dejavnost pa povečujejo predvsem še Tovarna kos in srpov, Bombažna predilnica in tkalnica in Tovarna pil Triglav

Tržič – Pretekli načrti vključevanja tržiškega gospodarstva v zunanjetrgovinsko menjavo so bili skromni, kar je bila predvsem posledica nestabilnega gospodarstva. Kovinska, tekstilna in papirna industrija niso povsem izpolnile pričakovanj. Tako je breme tržiškega izvoza slonelo na ramenih Peka in deloma še Bombažne predilnice in tkalnice ter Združene lesne industrije. Tržiško gospodarstvo (Tovarna kos, Pilarna, ŽLIT, BPT, Peko, TRIO in Lepenka) je pridobilo lani z izvozom 13,659.000 ameriških dolarjev, od tega skoraj 43 odstotkov na konvertibilnem področju. Več kot tričetrt izvoza dosega tovarna obutve Peko. Ko v Tržiču analizirajo dosedanji izvoz, ugotavljajo, da izvozni plan ni bil dosežen, čeprav se je leta 1975 povečeval za 16 odstotkov, da kaže izvažanje še pospešiti, saj je tržiško gospodarstvo v veliki meri odvisno tudi od uvoza surovin, da je stopnja rasti izvoza vseeno večja od rasti uvoza in da bo potrebnih še obilo naporov, da v prihodnje izvozna vnema ne bo pojenjala.

Tržičani so v srednjeročni razvojni načrt zapisali, da se bo izvoz povečeval za dobrih 7 odstotkov, čeprav znašajo republiška predvidevanja 8 odstotkov letno. Zato pa je načrtovana izredno nizka stopnja rasti uvoza. Republika ga namerava letno povečevati za okrog 5 odstotkov, Tržičani pa ne nameravajo preseči 0,8 odstotka.

Industrija bo še naprej nosila breme izvoza. Peko bo imel glavno besedo, precejšnja povečanja pa načrtujejo še Tovarna kos in srpov, Bombažna predilnica in tkalnica in Tovarna pil Triglav, ki je temeljna organizacija združenega dela ljubljanske Metalke. V izvoz se vključujejo tudi gozdarstvo, turizem in gostinstvo, leta 1980 pa se bo najverjetneje pridružila še obrt.

Načrtovana stopnja rasti uvoza ni visoka. Gospodarstvo jo bo skušalo zadrževati na stopnji 0,8 odstotka. Povišati se utegne le pri Tovarni kos in srpov, Združeni lesni industriji in gozdarstvu. Sicer pa takšna stopnja za gospodarstvo, ki je večinoma predelovalnega značaja, ni velika. Ti cilji pa bodo doseženi tudi s pomočjo modernizacije in avtomatizacije proizvodnje ter naslonitvijo na domače surovine.

J. Košnjek

Proizvodni program Alpine

Organizacija združenega dela Alpine iz Žirov sodi med tiste organizacije združenega dela, ki so ob letošnjem polletju dosegle zadovoljive poslovne rezultate – Zaloge naraščajo počasneje kot v enakem lanskem obdobju

ŽIRI – Ko so letos v organizaciji združenega dela Alpina v Žireh razpravljali o novem proizvodnem programu za naslednjo sezono 1977, jim je kot osnovna smernica bila vključitev v srednjeročni program, ki so ga v organizaciji že sprejeli. Tako so se odločili za konkretne programe pri posameznih vrstah obutve, ki jo bodo izdelovali za domači in tuji trg.

Organizacija združenega dela Alpine je prešla v reorganizacijo tako na samoupravnem, funkcionalnem, obračunskem in na kadrovskem področju. Na samoupravnem področju nameravajo s prihodnjim letom ustanoviti še dve temeljni organizaciji združenega dela, tako da bodo v delovni organizaciji štiri temeljne organizacije združenega dela: temeljna organizacija združenega dela proizvodnje obutve Žiri, temeljna organizacija združenega dela proizvodnje zgornjih delov Gorenja vas, temeljna organizacija združenega dela plastika ter temeljna organizacija združenega dela maloprodaja. Na funkcionalnem področju so že spremenili načine naročanja obutve, spremembe pa so bile tudi pri obračunavanju. Alpina poleg tega namerava zaposliti še nove strokovnjake v proizvodnji. Tako programsko usmerjena in primerno organizirana si lahko obeta še boljših proizvodnih rezultatov tudi v prihodnje, kajti tudi v prvem polletju letošnjega leta, ko je kar precej organizacij zaključilo svoje poslovne obračune v dokaj nezavidljivem položaju, si je Alpina zagotovila možnosti za nadaljnji uspešni razvoj.

V prvem polletju letošnjega leta so povečali izvoz za 2 odstotka količinsko ter za 15 odstotkov vrednostno in dosegli 2 milijona 600.000 dolarjev izvoza na vzhodno in zahodno tržišče. Izvažali so smučarske čevlje, tekaške čevlje, gorske čevlje ter modno obutev za zahodno Nemčijo. Največ so izvozili v ZDA, v Kanado, v Švico, medtem ko so dobili kar precej naročil tudi iz Sovjetske zveze, Nemške demokratične republike in drugih držav.

V šestih mesecih letošnjega leta so dosegli za 261 milijonov 420.000 dinarjev vsega dohodka ali za 13 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju, sam dohodek pa se je povzpel na 59 milijonov 580.000 dinarjev ali za 14 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Ob tem pa so Alpini zaloge končnih izdelkov narasle, pri čemer pa je razveseljivo predvsem to, da so naraščale počasneje kot lani.

Alpina se je letos odločila tudi za novo proizvodno-skladiščno halo ob objektu v Žireh. Predračunska vrednost hale, ki jo gradi Splošno gradbeno podjetje Sava z Jesenic, znaša dve milijardi 400.000 dinarjev. Razen tega pa je namenila za naložbe v Banjaluki ter za adaptacijo v Varaždinu skupaj 790 milijonov din.

D. S.

Skrajšati postopek

Komite občinske konference ZK Radovljica je razpravljal o problematiki prostorskega načrtovanja in stanovanjske gradnje

Radovljica – Konec minulega meseca je komite občinske konference zveze komunistov razpravljal o izvajanju sklepov 12. in 13. seje občinske konference ZK in problemske konference o prostorskem načrtovanju, stanovanjski gradnji, črnih gradnjah počitniških hišic v občini, nadalje o zaščiti kmetijskih in pašnih površin ter o varstvu okolja. Komite je podprl program izvršnega sveta občinske skupščine o ukrepih za preprečevanje črnih gradenj.

Komite je sprejel sklep, da morajo stanovanjska skupnost, podjetje Alpdom, zavod za urbanizem in oddelek za urbanizem, gradbeno in komunalno dejavnost pripraviti predlog financiranja za urejanje stavbnih zemljišč. Pripraviti je treba tudi predlog samoupravnega sporazuma o razporeditvi stanovanjskega prispevka (le-ta znaša 6 odstotkov od bruto osebnih dohodkov v občini) v korist gradnje družbenih stanovanj. Še posebno pa so na seji komiteja poudarili, da je treba hitreje in sproti reševati vsa pereča vprašanja glede lokacij in stanovanjske gradnje nasploh. Predvsem naj v prihodnje pristojni organi skrajšajo postopke za dodeljevanje lokacij in gradbenih dovoljenj. Večjo skrb je treba posvetiti tudi obnavljanju in popravilu družbenih stanovanjskih zgradb ter takoj začeti reševati stanovanjske probleme Romov v občini.

Med prednostne naloge pa so na seji uvrstili tudi čimprejšnjo združitev komunalnih delovnih organizacij v občini.

JR

Slovenija povečuje proizvodnjo umetnih gnojil

Tovarna dušika Ruše je znana slovenska tovarna umetnih gnojil in obenem tudi med največjimi v državi. Prva umetna gnojila so v Rušah poslali na trg leta 1918. Pred desetimi leti je ruški delovni kolektiv začel izdelovati posebna umetna gnojila, zaščitna sredstva in organska gnojila, septembra letos pa bo začel s proizvodnjo najsodobnejši obrat za izdelovanje kompleksnih umetnih gnojil.

Zahteve kmetijske proizvodnje so bile glavni vzrok za naraščajočo proizvodnjo ruške tovarne umetnih gnojil. Moderniziran obrat za izdelovanje kompleksnih umetnih gnojil bo nared 17. septembra. Tovarna dušika je v gradnjo in opremo vložila 110 milijon dinarjev. Novogradnja in modernizacija sta bili nujni, saj Rušani niso bili več kos potrebam po umetnih gnojilih. Nova tovarna bo letno proizvedla 125.000 ton kompleksnih umetnih gnojil. Oprema tovarne je domača in uvožena iz Zvezne republike Nemčije. Ruški tovarni so pri uresničevanju investicije pomagale tudi številne domače organizacije združenega dela. Vrednost nove proizvodnje bo letno znašala 270 milijonov dinarjev, skupna vrednost proizvodnje Tovarne dušika iz Ruš pa bo zaradi novega obrata kompleksnih umetnih gnojil presegla milijardo dinarjev. Ruška tovarna dušika pa je voljna zgraditi še novo tovarno umetnih gnojil z letno zmogljivostjo 250.000 ton gnojil. Za to investicijo bi v Rušah potrebovali 2,5 milijarde dinarjev, ki pa jih kolektiv sam do leta 1980 ni sposoben zbrati, temveč bo nujna družbena pomoč.

Nova tovarna, ki bo dala trgu prve tone kompleksnega umetnega gnojila 17. septembra, še posebno pa načrtovana gradnja do leta 1980, bi vnesli v slovensko in jugoslovansko kmetijstvo večjo zanesljivost pri preskrbi z umetnimi gnojili. To pa je pogoj za večjo in kvalitetnejšo kmetijsko proizvodnjo.

-jk

Pozornost vsebini zakona

Bled – Na zadnji seji komisije za spremljanje javne razprave o osnutku zakona o združenem delu in uresničevanju samoupravne organiziranosti v organizacijah združenega dela sestavljene organizacije gorenjskega lesnega in gozdnega gospodarstva so ugotovili, da so bile razprave, ki so jih do zdaj organizirali, vse preveč informativne. Delavci so se z vsebino osnutka zakona o združenem delu sicer seznanili, vendar so premalo razpravljali o dohodkovnih odnosih ter o resnični vlogi in položaju delavca v novih družbenih odnosih. Ponekod so razprave sicer izredno dobro potekale in so bile sklenjene z vrsto pripomb, ponekod pa so prav o vsebini zakona premalo razpravljali.

Člani komisije so bili izredno kritični predvsem zato, da bi prav v vsaki temeljni organizaciji in organizaciji združenega delá v okviru sestavljene organizacije gorenjskega gozdnega in lesnega gospodarstva zares plodno in temeljito razpravljali o osnutku zakona o združenem delu ter se pripravili na novo organiziranost. Člani komisije s svojim dosedanjim delom niso zaključili, pripravili bodo izčrpno gradivo in izdelali predlog za novo organiziranost v okviru gorenjskega lesnega in gozdnega gospodarstva.

D. S.

V Plamenu za ceste

Kropa – Člani delovnega kolektiva tovarne Plamen v Kropi so do 25. avgusta vpisali 876.080 dinarjev posojila za ceste. Poprečno je vsak vpisal po 2013,98 dinarja. Od 520 zaposlenih je posojilo vpisalo 435 delavcev. Akcija za vpis posojila še ni končana.

C. R.

Leta 1980 13.500 Tržičanov

Tržič – Sedaj živi v tržiški občini dobrih 12.500 prebivalcev, od katerih jih je dobra polovica zaposlenih. Družbeni plan razvoja tržiške občine pa predvideva, da se bo število Tržičanov do leta 1980 povzpelo na 13.500. Letno naj bi se število prebivalcev povečevalo za 140 vključno z naravnim prirastkom in priselitvami.

Temu primerna bo tudi stopnja rasti zaposlovanja. V preteklosti je bila precej visoka, do leta 1980 pa bo ostajala na ravni naravnega prirastka. Leta 1980 bo v tržiški občini 6700 zaposlenih. Splošna stopnja naraščanja zaposlovanja je naravnana na 2 odstotka. V industriji oziroma celotnem gospodarstvu družbenega sektorja bo stopnja 2,2 odstotka, v zasebnem sektorju pa bo dosegala 0,4 odstotka letno. Skoraj 77 odstotkov vseh zaposlenih Tržičanov bo služilo kruh v industriji.

Tržičani so v srednjeročni razvojni načrt zapisali tudi težnjo po boljši kvalifikacijski sestavi zaposlenih. Delež zaposlenih z visoko, višjo in srednjo izobrazbo se bo povečeval, odstotek delavcev s kvalifikacijo ali brez nje pa bo upadal. Takšna kadrovska politika oziroma politika zaposlovanja omogočata hitrejšo rast dohodka na zaposlenega, obenem pa tudi večjo produktivnost.

-jk

V sadni plantaži Preddvor

lahko nabavite

od 1. septembra dalje prvovrstne hruške za takojšnjo uporabo, in za vlaganje po zmernih cenah.

Prodaja je vsak dan od 10. do 18. ure.

KŽK Kranj

Program stanovanjske gradnje

Kranj – Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti v kranjski občini je v začetku julija letos obravnavala izhodišča za program stanovanjske gradnje v občini od 1976. do 1980. leta. Na podlagi izhodišč in razprave je samoupravna stanovanjska skupnost izoblikovala osnutek programa in ga pred dnevi dala v javno razpravo vsem temeljnim organizacijam združenega dela, krajevnim, samoupravnim interesnim in drugim skupnostim v kranjski občini. Razprava o osnutku programa bo trajala do konca tega meseca. Pripombe in mnenja zbira Podjetje Domplan Kranj, Cesta JLA 6.

A. Ž.

V galeriji Mestne hiše

Likovna dejavnost učencev posebne osnovne šole v Kranju

Pred nami je druga razstava likovne ustvarjalnosti gorenjskih otrok, ki jo v povezavi z Gorenjskim muzejem prireja Posebna osnovna šola iz Kranja. Od prve razstave v mesecu juliju se razlikuje po tem, da razstavljavci niso učenci osnovne šole, temveč učenci posebne osnovne šole.

Od prvega do tretjega razreda naše šole vodijo likovno vzgojo razredni učitelji, od četrtega razreda naprej pa obiskujejo učenci sodobno opremljeno likovno delavnico, ki je bila formirana v novozgrajeni posebni osnovni šoli v Kranju zaradi pomembnih učnovzgojnih smotrov likovne vzgoje pri usposabljanju umsko manj razvitih otrok.

Naš otrok je sprejemljiv le za konkretno snov, ker je njegova dojemljivost nekoliko zmanjšana, zato pri nas likovna teorija ne motivira likovne vzgoje. Pri naših urah risanja, slikanja, modeliranja izdelki nastajajo kot pri igri.

Kreacija nastane takrat, kadar si otrok razvije in oblikuje svoje izrazne sposobnosti, ki so čustveno in miselno pogojene, zato zahtevamo od našega otroka predvsem delo, ne ustvarjalnost, čeprav vznikne tudi ta. Likovno vzgojo uporabljamo tudi kot terapevtsko sredstvo pri učencih, ki niso sposobni daljše koncentracije, pri čustveno labilnih, pri pretirano samokritičnih. Likovno delo sprošča psihične napetosti, delno korigira motoriko, privzgaja delovne navade, razvija koordinacijo gibov in krepi mišičje rok.

Od prvega do tretjega razreda uvajamo učence v slikanje s prsti, urejeno packanje, razpihovanje barvnih kapelj, risanje na velikih ploskvah, modeliranje z glino-gnetenje. Učenci trgajo papir, režejo tekstilne krpe, sestavljajo in lepijo.

Motivika je učencem blizu, razumljiva je in preprosta za oblikovanje. Ker učenci na tej stopnji še ne znajo opazovati, zamenjujejo oblike, smeri, rišejo na pamet, ne zahtevamo od njih »pravilnosti«, ker nočemo, da bi izgubili veselje do dela. Spodbujamo jih s pohvalami in spodbudnimi ocenami.

Izdelki so izdelani v eni uri, podaljševanje bi škodilo koncentraciji in disciplini. Večkrat ponavljamo isti motiv, s tem razvijamo likovni spomin in spomin zaporedja delovnih faz. Vsi učenci ne obdelujejo vedno istega motiva, naloge izberemo po njihovih sposobnostih. Ker je pozabljanje pri naših gojencih tako močno, da teoretičnih izhodišč pri nekem likovnem delu ne uporabljamo, ne opisujemo pojmov, delo je le praktično.

Vse pripomočke in materiale dobe učenci v šoli.

Na stopnji od IV. do VIII. razreda je pri nas likovna vzgoja zasedena predmetno. Vse likovne vrednote, ki so jih učenci prinesli iz nižjih razredov, gojimo naprej. Poglabljamo in razširjamo obdelavo raznih materialov. Slikamo na papir, steklo, tekstil, seznanjamo se z grafiko, modeliramo zahtevnejše oblike. Vrednost senzornih podatkov mora učenec fizično preizkusiti, zato je na prvem mestu opazovanje in posnemanje oblik.

Učenci dobivajo naloge, ki zahtevajo večjo tehnično zmogljivost, kjer se od osnutka do končnega izdelka zvrsti več faz dela, ki zaposlijo učence s svojimi neustvarjalnimi zahtevami: daljša koncentracija, vztrajnost pri delu, ki ni vedno zanimivo, krepitev telesnih zmogljivosti, večanje ročnih spretnosti.

Če nam uspe, da mladostnik opravi vse naloge učnega načrta in si pridobi tudi vrednote, ki mu jih daje likovna vzgoja, smo dopolnili seznam kvalitet, ki mu zagotavljajo uspeh v bodočem poklicu. Naše učence vključujemo v normalno družbeno sredino, zato se udeležujemo vseh likovnih manifestacij, ki jih prirejajo razne ustanove. Udeležujemo se Male Groharjeve kolonije, rišemo v Ljubljani na asfaltu, pošiljamo likovne izdelke na domače in tuje razstave in objavljamo reprodukcije izdelkov v našem tisku.

Ta uveljavitev naše šole tudi na likovnem področju je jasna, usposabljamo učence za delo in samostojno življenje.

Pričujoča razstava je izbor del, ki so nastajala več let, avtorji nekaterih izdelkov so šolanje že zaključili in se uspešno uveljavili na delovnem mestu.

Kljub jasnemu konceptu našega dela, ki se razlikuje od likovne dejavnosti in ustvarjalnosti v redni osnovni šoli, pa so izdelki enakovredni.

Marsikatera grafika, slika ali mala plastika je prava vrednost, ki bi lahko krasila katerokoli steno, saj predstavlja kulturno dobrino. Številni obdarovalci se z njimi ponašajo v svojih stanovanjih.

Razstavljeni likovni izdelki mogoče ne bodo zadovoljili vseh obiskovalcev. Pomembno je, da smo v učencih z likovnimi izraznimi sredstvi razvili lastne dispozicije in dosegli zelo ugodne likovne rezultate. Gledalec naj bo objektiven pri opazovanju izdelkov in skrbi družbe, da se sleherni občan vključi v njeno kulturno sredino. Ugodna klima za dogajanja na kulturnem področju v Kranju in na Gorenjskem pa je zanesljivo odsev naše družbene stvarnosti.

Marjan Kukec

V Galeriji mestne hiše v Kranju je bila v petek, 3. septembra, odprta že druga razstava likovne ustvarjalnosti gorenjskih otrok. Tokrat razstavljajo svoja likovna dela učenci Posebne osnovne šole Kranj. Razstava ne predstavlja nekega zaključenega obdobja, v katerem so šolarji ustvarjali, pač pa je izbor del, ki so nastajala več let pri pouku likovne vzgoje tako važne za vzbujanje in vodenje mladostnika do stopnje, ko se lahko že vključi v poklic. Razstava, ki bo odprta do 9. septembra, pa ni edina oblika, ki se je udeležujejo učenci Posebne osnovne šole; njihova prisotnost na Mali Groharjevi koloniji je že tradicionalna, v Ljubljani rišejo na asfaltu, likovne izdelke pa pošiljajo tako na domače kot na tuje razstave, kjer so vedno opaženi in tudi nagrajeni. — L. M. — Foto. F. Perdan

V galeriji Prešernove hiše

Likovno društvo Petra Lobode iz Domžal

Domžalsko likovno društvo Petra Lobode je eno najbolj živih in delovnih skupin pri nas. Že na republiški razstavi Združenja likovnih skupin Slovenije v Velenju leta 1975 smo lahko opazili številna dela njenih članov, dejavnost društva pa se je v zadnjem času, še posebej ob prirejanju številnih likovnih razstav doma in drugod, močno povečala. Društvo ima svojega mentorja — poklicnega slikarja, prireja strokovne razgovore, likovno-vzgojna predavanja za svoje člane pa tudi za širšo javnost itd. Med člani društva prednjačijo slikarji. Motivni svet, ki ga le-ti upodabljajo, obsega predvsem krajino, tihožitje in portret, kar je razvidno tudi z razstave v Kranju.

Bogdan Potnik ima najdaljši slikarski staž med člani društva in je izboren portretist. Tudi njegove krajine, še posebej tiste, ki so zasnovane bolj skiciozno kot strogo realistično, močno izstopajo na rastavi.

Ni dolgo, kar smo se spoznali s prvimi poskusi **Adolfa Pena**, danes pa dobiva njegovo slikarstvo vedno bolj zrelo obliko. Penovo poglavitno slikarsko izrazilo je olje in v tej tehniki so nastale njegove prostorsko in barvno na moč pretehtane krajine.

Penov vrstnik v oljni tehniki je **Franc Rifl** s kompozicijo »Morje« (1975).

Matjaž Mauser se je na razstavi predstavil s sicer skromnim, toda kvalitetnim platnom »Domačija na Krtini«, ki nadaljuje že na republiški razstavi dobro zastavljeno pot.

Tako kot pri Potniku sodijo tudi pri **Francetu Orehku** portreti med najbolj uspela slikarjeva dela. Posebej naj omenimo oba otroška portreta: »Taši« in »Mojca« iz leta 1976.

Krhek, vendar barvno in svetlobno prepričljivo podan je akvarel »Topola« slikarke **Ide Rebula.**

Likovna prizadevanja **Toneta Ravnikarja** so bolj naklonjena risbi kot ponazarjanju v barvi (Motivi iz Izole itd.).

Dolfe Prešeren je veteran med domžalskimi likovniki. Njegov slikarski prijem je obrnjen v tradicionalno smer in nekoliko spominja na dela Matije Bradaške mlajšega.

Danijel Fugger, mentor skupine, nastopa le kot gost na razstavi. Predstavil se nam je z dvema velikima platnoma »Odnosi struktur I in II«. Mehko oblikovano človeško telo je na sliki soočeno z grobo naneseno strukturo barvne mase, kar ustvarja zanimiva medsebojna nasprotja in napetosti v sliki.

dr. Cene Avguštin

Pred festivalskim tednom

Z običajnim dveletnim premorom postaja Kranj spet festivalsko mesto. Tokrat že šestič. V dneh od 15. do 21. septembra se bodo v kinu Center odvrteli filmi, ki so jih na letošnji mednarodni festival športnih in turističnih filmov poslali filmski ustvarjalci iz več kot 30 držav. Med njimi ne bo manjkalo predstavnikov iz filmsko najbolj razvitih dežel — iz Sovjetske zveze, Francije, ZDA, Madžarske, Nemške demokratične republike in druge: prvič v zgodovini kranjskega festivala pa sodelujejo s športnimi in turističnimi filmi tudi Kuba, Egipt, Malezija, Alžir, Peru in še nekatere.

Čeprav med to zvrstjo filmov prevladujejo kratkometražniki, pa so na festivalu že nekajkrat z uspehom zavrteli tudi igrane dolgometražnike s športno ali turistično vsebino. Tudi letošnji festival jih bo zavrtel nekaj, in sicer iz Francije, Italije, Češkoslovaške in Sovjetske zveze.

Jugoslovansko filmsko proizvodnjo te vrste bo na festivalu zastopalo sedem filmov, ki se bodo v konkurenci z ostalimi potegovali za najvišja festivalska priznanja.

Čeprav bodo festivalski dogodki osredotočeni v glavnem na predvajanje filmov, letos je uvedena tudi novost — predstavitev manj znane kinematografije, in sicer finske, pa so pozornosti vredne tudi ostale spremljajoče festivalske prireditve: organiziran je mednarodni kolokvij alpinistov na temo »Sredstva obveščanja ob gorskih ekspedicijah«, kot vedno bo zasedal tudi izvršni odbor CIDALC — Mednarodni komite za širjenje umetnosti in literature prek filma, sestala se bo delovna skupina filmskih producentov in urednikov televizijskih filmskih redakcij, tudi tokrat bo jugoslovanski sejem filmov itd.

L. M.

Moški pevski zbor Vintgar na Blejski Dobravi sestavlja dvajset prizadevnih pevcev, ki se redno udeležujejo vaj in nastopajo na proslavah ter na prireditvah v domačem kraju in tudi po okoliških krajih. Vodi jih Janez Ponikvar. — Foto: B. B.

Likovna razstava

Otoče — Po programu kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini, ki jo že nekaj let uspešno vodijo sindikati, kulturna skupnost in zveza kulturno prosvetnih organizacij, je likovna skupina LIKOR pri ZKPO Radovljica od 19. avgusta do 3. septembra organizirala razstavo v obratu družbene prehrane tovarne Iskra v Otočah. Trinajst članov skupine je razstavljalo 19 del; med njimi največ olj, temper, akvarelov in risb. To je bila že druga takšna razstava v Iskri v Otočah v zadnjem letu.

JR

50.000 obiskovalcev

Jesenice — Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice in njene članice, kulturna društva in samostojne kulturne skupine so v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani pripravile manj prireditev kot v enakem lanskem obdobju. Letos so jih organizirali skupaj dvesto, lani pa dvestošestindvajset. To pa ne pomeni, da so članice delale manj, temveč pomeni njihovo postopno usmeritev v kvaliteto. Teh dvesto prireditev, glasbenih, dramskih, klubskih večerov, proslav in drugih si je ogledalo več kot 50.000 gledalcev. Zveza je organizirala osem celovečernih koncertov in občinsko revijo pevskih zborov. Med ostalimi prireditvami pa prevladujejo glasbene in dramske prireditve. Letos je bilo tudi več medsebojnih izmenjav skupin in gostovanj tako v jeseniški občini kot zunaj nje. Večji obisk je zabeležilo tudi amatersko gledališče Tone Čufar.

V jeseniški občini pa nameravajo s tujimi kvalitetnimi skupinami dopolniti domač program in popestriti vso prireditveno dejavnost.

J. K.

Ponovno filmsko gledališče — (tokrat boljše?)

Menda je bilo lansko leto filmsko gledališče na zelo poraznem nivoju. Pred vami so zdaj glavni vzroki za sicer zelo dobro zamišljeno, vendar slabo izpeljano Filmsko gledališče. O teh vzrokih je spregovoril Neven Šoič, predsednik komisije za kulturo pri OK ZSMS Kranj.

»V treh letih, kar obstaja Filmsko gledališče, smo ugotovili, da je taka oblika tega gledališča, kot obstaja sedaj (dva cikla po osem predstav, s skromnimi oblikami izobraževanja oz. spoznavanja s filmi, saj smo lahko seznanili gledalce z vlogo filma v družbenem času in prostoru le preko biltenov) izredno skromna. Filmsko gledališče je sicer v času svojega obstoja uspelo zainteresirati precejšnje število mladih, ki so se odzvali na pobudo OK, vendar pa svojim gledalcem ni dalo tistega, kar smo si prvotno zamislili. To pa je posledica v glavnem pomanjkanja finančnih sredstev in s tem povezanega pomanjkanja strokovnega kadra. Filmsko gledališče ni šlo v tako širino, niti v tako kvaliteto kot smo si želeli. V času svojega obstoja je bilo navezano izključno le na sredstva, ki smo jih dobili s prodajo vstopnic, in pa delno na sredstva iz že tako skromnega proračuna občinske konference.

Želeli smo, da bi Filmsko gledališče zajelo vse plasti mladih: od najmlajših, predšolskih, preko osnovnošolskih otrok ter vseh ostalih tako mladih kot starejših gledalcev. Za izpeljavo tako obsežnega načrta pa potrebujemo poleg finančnih sredstev še strokovni team sodelavcev in ogromno podporo kulturne javnosti Kranja. Menimo, da nam tako kulturna skupnost kot ostali zainteresirani v Kranju ne bodo odklonili pomoči, da bo lahko Filmsko gledališče dokončno zagotovilo takšen obseg, kot smo si ga prvotno zamislili. V bodoče bi morali odpreti abonma za najmlajše, predšolske otroke, kajti filmsko občinstvo moramo začeti vzgajati že v najmlajših letih, abonma za osnovnošolsko mladino in pa celoten abonma za odrasle. Taka akcija pa seveda zahteva dosti več finančnih sredstev, sodelavcev in organizacijskih priprav kot pa organizacija dosedanjega Filmskega gledališča.

Zaradi premajhnega poznavanja javnosti z amaterskim filmom je potrebno, da v okviru Filmskega gledališča ustanovimo poseben cikel, ki bo prikazoval izključno le amaterske filme. Nemen tega Malega filmskega gledališča bo popularizacija amaterskega filma med kranjsko kulturno javnostjo in pa to, da bi amaterski film končno le vstal iz svoje anonimnosti.«

Se nam torej v letošnji sezoni obeta boljše, bolj raznoliko Filmsko gledališče? Ocenili boste lahko sami.

L. Radej

V Tržiču bo razstavljal Marijan Pančur

V paviljonu NOB v Tržiču bo od 10. septembra do 3. oktobra odprta razstava oljnih slik tržiškega rojaka Marijana Pančurja, ki sicer živi v Ljubljani, kjer je tudi zaposlen (član zbora ljubljanske opere).

Pančurjevo slikarsko delo Tržičani deloma že poznajo, saj se je v zadnjih letih s svojimi stvaritvami redno pojavljal na razstavah tržiških likovnih amaterjev. Tokrat se pa v domačem kraju predstavlja prvič s samostojno razstavo.

Že dve desetletji se Pančur ukvarja s slikarstvom in si je v tem času, posebno v ljubljanski amaterski slikarski šoli, ki jo je ustanovil in vodil slikar in restavrator Rajko Slapernik, pridobil kar nekaj spoznanj.

Marijan Pančur je realist, ki upodablja krajine, tihožitja, portrete in akte. Najpogosteje slika z oljem, med njegovimi deli so pa tudi akvareli, tempera in grafike. Teži za tem, da bi kar najverneje upodobil vtise, ki jih oko v naravi zaznava, zato se tudi njegova barvna lestvica skuša čim bolj približati realnim barvnim odtenkom, ki jih opaža v naravi. S svojimi krajinami želi ohraniti na platnih bežno lepoto, ki jo srečuje na Gorenjskem in okoli Ljubljane, s svojimi portreti in akti pa lepoto človeškega obraza in telesa, ki ga čas vse prehitro spreminja.

Razstava bo odprta v petek, 10. septembra, ob 18. uri s koncertom citraške skupine Pobratenje, ki se bo tokrat prvič predstavila.

S. R.

Brkinski svet k sodobnejšemu utripu

Gorenjski brigadirji uspešni tudi v Brkinih – Petnajst udarniških značk najboljšim – Pobratenje vseh brigad zadnje izmene

Pred kratkim se je vrnila domov še zadnja letošnja gorenjska mladinska brigada, in sicer Jeseniško-bohinjski odred, katera je sodelovala v zadnji izmeni republiške mladinske delovne akcije Brkini '76. Nosilec organizacije omenjene brigade je bila občinska konferenca ZSMS Jesenice, pokrovitelj pa SGP Sava Jesenice oziroma po združitvi s Projektom Kranj, kolektiv z začasnim imenom Gorenjsko gradbeno podjetje. Sedeminštirideset brigadirjev iz vseh gorenjskih občin je tri tedne delalo na brkinski cesti, ki bo že v bližnji prihodnosti približala sodoben svet tudi tem odročnim krajem. Kako so preživljali brigadirske dneve na akciji ter o ostalih zanimivostih, smo se z gorenjskimi mladinkami in mladinci pogovarjali v osrčju Brkinov, na Tratah, kjer je bilo naselje brigadirjev omenjene akcije.

Ko smo se od Kozine začeli vzpenjati v brkinske hribe, je za prvimi ovinki kmalu zmanjkalo asfalta in znašli smo se na prašni makadamski cesti. Še nekaj sto metrov in uzrli smo prve brigadirje. To so bili koroški mladinci, člani brigade Franc Pasterk-Lenarc. Ko smo se spustili po strmem klancu, smo naposled uzrli tudi gorenjske brigadirje, ki so popravljali cesto. »Trasa, kjer smo v začetku delali, je že končana,« nam je začel pripovedovati komandant brigade Jeseniško-bohinjski odred **Aljoša Lotrič**, sicer zaposlen v Železarni Jesenice. »Sedaj tukaj popravljamo in urejujemo ceste, nekaj naših brigadirjev pa dela tudi pri postavljanju drogov za telefon. To v začetku sicer ni bilo predvideno, vendar je zaradi prej opravljenega dela na trasi ceste to dodatna akcija. Naša brigada je ves čas akcije zelo uspešna, saj redno presegamo normo. Precej nam je zadnje dni nagajalo slabo vreme, vendar smo

včasih delali tudi v dežju. Poleg naše brigade sta v tej izmeni še dve, in sicer koroška brigada Franc Pasterk-Lenarc in štajerska brigada Dušan Kveder-Tomaž.«

Kako ste zadovoljni z organizacijo akcije Brkini '76?

»Moram reči, da je organizacija dobra. Včasih sicer kje zašepa, vendar se vsi brigadirji skupaj trudimo, da probleme kar najbolj uspešno tudi rešimo. Tudi disciplina je na dobri ravni, saj brigadirji spoštujejo red, ki je predpisan v naselju akcije. Povem naj še, da je tudi hrana dobra, tako da se ni bati, da bi zaradi hrane tukaj kdo izgubil kakšen kilogram.«

V naselju akcije v Tatrah smo zatem izvedeli, da so gorenjski brigadirji aktivni tudi v prostem času. Pripravili so že več stenskih časopisov, med njimi so enega namenili prikazu vrhunske konference neuvrščenih v Colombu. Zatem so izdali že dve brigadni glasili, v katerih so objavili vrsto zanimivosti iz življenja v brigadi. Gorenjski mladinci v Brkinih ne pozabljajo tudi na idejnopolitično izobraževanje, ki je sestavni del življenja in dela sleherne brigade.

»Za vse interesne dejavnosti včasih kar zmanjka časa,« pravi **Dušan Šaruga**, sicer doma iz Lesc. »Poleg rednega dela na delovišču včasih pomagamo tudi domačinom pri poljskih in drugih opravilih. Tukaj živijo predvsem starejši ljudje, ki pogostokrat niso več kos vsakdanjim naporom. Mladih tukaj praktični ni več; odšli so v dolino, kjer so si poiskali zaposlitev.

V naši brigadi smo zelo aktivni na športnem področju. Udeležujemo se medbrigadnih prvenstev v različnih športnih panogah, šahovskih turnirjev in drugih tekmovanj. Zvečer se seveda zberemo ob tabornem ognju, kjer pripravimo razne skeče, recitacije, zraven pa tudi zapojemo. Ob sobotah imamo tudi ples do polnoči, drugače pa moramo ostale dneve biti v posteljah že ob deseti uri.«

In kako se na Brkinih počutijo drugi gorenjski brigadirji?

Brane Puconja iz Kranja: »Letos sem prvič v brigadi in takoj moram reči, da bom prihodnje leto spet šel. Bil sem že enkrat na pohodu AVNOJ, tako da brigadirsko življenje ni bilo zame popolnoma neznano. Morda bi glede samega dela na delovišču pripomnil, da bi moral biti bolje organiziran dovoz materiala na cesto, ker bi potem tudi brigadirji hitreje lahko delali.«

Jovanka Popovič z Jesenic: »V brigadi se dobro počutim, hrana je odlična, nekaj začetniških žuljev pa se je tudi že zacelilo. Delam tudi v komisiji za red in disciplino. Naloga članov naše komisije je, da stalno skrbimo za disciplino, vse prekrške pa tudi obravnavamo. Za zdaj nimamo preveč dela, saj so brigadirji disciplinirani.«

Damjana Damjanovič iz Kranja: »Lani sem bila v brigadi na Kozjanskem, letos pa se mi je želja uresničila, da sem prišla na Brkine. Brigadirsko življenje je tukaj izredno pestro in razgibano. Vsak dan najdeš kaj koristnega za popestritev prostega časa. V naši brigadi imamo tudi mladinca, ki zna zelo slabo pisati in računati, meni pa so zaupali nalogo, da ga v prostem času izpopolnjujem.«

Gorenjska brigada Jeseniško-bohinjski odred je tudi v Brkinih dosegla lep uspeh. Ob zaključku je prejela priznanje udarništva udarnega dne, postala je udarna brigada, priznanje pa je prejela tudi za društvene aktivnosti. Petnajst brigadirjev je prejelo značko udarnika, trinajst pa je bilo pohvaljenih. Pred zaključkom akcije so se vse tri brigade zadnje izmene pobratile med seboj. Omenimo še, da so gorenjske brigadirje v Brkinih v času akcije obiskali tudi predstavniki pokrovitelja in občinske konference ZSMS Jesenice.

Konec avgusta so se letošnje zvezne in republiške mladinske delovne akcije končale. Na deloviščih je utihnila brigadirska pesem, domačini med Kozjanskimi griči, v Slovenskih goricah, na Brkinih, pa so do naslednjega poletja spet ostali sami, s svojo trdo in neizprosno zemljo, z odmaknjenostjo od modernega utripa življenja.

Če v kratkem podamo oceno uspešnosti gorenjskih brigadirjev na letošnjih akcijah, moramo reči, da so presegli vsa pričakovanja. Brigade: Dr. France Prešeren iz Kranja, Kokrški odred iz Tržiča in dve brigadi Jeseniško-bohinjski odred z Jesenic so na vseh deloviščih dosegle velike uspehe. Dokaz za to [illegible] številna priznanja, udarniške znacke [illegible] pridobljene s trdim delom in skupnimi napori vseh brigadirjev.

Tekst in fotografije:
J. Rabič

Namizni tenis je bila priljubljena oblika rekreacije

Gorenjski brigadirji na delovišču akcije v Brkinih.

Suha krajina 76

Na mladinski delovni akciji Suha krajina 76 je sodelovalo 10 brigad v štirih izmenah. Delali so na dveh deloviščih. V občini Novo mesto so dokončali dela na cesti v dolžini 3000 metrov, izkopali 2480 metrov jarka za vodovod in 60 jam za telefonske drogove. V občini Kočevje pa so pripravili 5000 metrov dolgo traso za novo cesto in izkopali jarek za vodovod. Poleg teh del so brigadirji na udarniških akcijah izkopali še 1400 metrov jarkov za vodovod do vasi Ratje in popravili 2000 metrov makadamske ceste.

V vseh štirih izmenah so brigadirji dosegali odlične uspehe. Prva izmena je presegala normo v poprečju za 20 odstotkov, druga izmena za 52 odstotkov, prav toliko tudi tretja in četrta kar za 70 odstotkov. Na mladinski delovni akciji Suha Krajina 76 so sodelovale brigade iz celjske, posavske, obalno-kraške, štajerske, gorenjske, dolenjske in ljubljanske regije. Sodelovala je tudi brigada Rdečega križa Slovenije. V te brigade so bili vključeni tudi brigadirji iz pobratenih mest Trstenik, Velika Plana in Svetozarevo. Sodelovali sta tudi dve mladinski in pionirska četa iz KS Hinje v Suhi krajini. Skupaj je na akciji Suha krajina 76 sodelovalo 580 brigadirjev, od tega 170 deklet in 410 fantov.

Delo je bilo zelo težko. Brigadirji so za izredno pridnost dobili 100 udarniških značk in prav toliko priznanj. Tudi vse brigade so dobile naziv »udarna«.

J. Kepic

V kranjski občini nastaja samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom

Bolje pripravljeni na boj z ognjem

Ustanovitev požarnih skupnosti terja januarja sprejeti zakon o varstvu pred požarom, rok za ustanovitev nove samoupravne interesne skupnosti pa je bil 28. avgust, zato kaže s podpisom samoupravnega sporazuma pohiteti!

Kranj – Skupščina občine Kranj je že pred tremi leti imenovala iniciativni odbor za ustanovitev občinske samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom. Novi zakon o varstvu pred požarom je delovno področje nove samoupravne interesne skupnosti še bolj razjasnil in določil, da morajo biti te skupnosti ustanovljene najkasneje do 28. avgusta. Kranjski iniciativni odbor je začel zato pospešeno pripravljati novo skupnost in samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom ali kratko požarne skupnosti že poslal temeljnim organizacijam združenega dela, delovnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam, društvom in krajevnim skupnostim, ki so z zakonom določeni podpisniki sporazuma. Razen njih sta podpisnici tudi stanovanjska in zavarovalna skupnost. Ker je 28. avgust že za nami, kaže s podpisom pohiteti in tako omogočiti normalno delovanje požarnega varstva.

Požarnim skupnostim pripisujejo pomembne naloge. Njihova naloga bo ugotavljati in usklajevati interese in potrebe pri požarnem varstvu, oblikovati razvojno politiko in programe varstva pred požari, zagotavljati denar za uresničevanje teh programov, skrbeti za družbeno samozaščito in ljudsko obrambo itd. Najvišji organ požarne skupnosti bo skupščina. Kranjski sporazum predvideva dvozborno skupščino. V prvem zboru bo 30 delegatov temeljnih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti, organizacij, društev in krajevnih skupnosti, v drugem zboru pa 15 delegatov izvajalcev požarne varnosti, kamor sodijo občinska gasilska zveza, teritorialna in industrijska gasilska društva in Zavod za požarno, reševalno in tehnično službo Kranj.

Gasilstvo v kranjski občini od požarne skupnosti veliko pričakuje, tako v organizacijskem kot materialnem pogledu. Ne bi mogli trditi, da ni dobro organizirano in tudi solidno tehnično opremljeno, vendar skupnost za varstvo pred požarom lahko položaj še zboljša. Teritorialna gasilska društva kranjske občine so dobila lani iz proračuna in gasilskega sklada okrog 600.000 dinarjev, Zavod pa za poklicno poslanstvo na tem področju okrog 2 milijona dinarjev. Društva bi s tem denarjem precej slabo shajala, če ne bi bilo samoiniciativnosti in volje do dela. Gasilci kranjske občine so lani z raznimi prireditvami in nabiralnimi akcijami zbrali še dodaten poldrug milijon dinarjev, število prostovoljnih delovnih ur pa krepko presega 5000! Gasilstvo je v občini organizirano in dobro tehnično opremljeno. Podatki občinske gasilske zveze, ki združuje 38 teritorialnih in 6 industrijskih društev, v katerih je 2901 član, od katerih jih je operativnih 2250, govoré, da je v tej društčini 67 žensk, 186 mladincev, starih od 15 do 18 let in 219 pionirjev, starih od 7 do 14 let. Občina ima 28 gasilskih domov, 14 orodišč, 7 stolpov za sušenje cevi, 60 protipožarnih bazenov, 24 gasilskih vozil IMV (imajo jih le teritorialna društva), 27 najnovejših motornih črpalk rosebauer in 12.000 metrov sintetičnih cevi. Veliko tega je bilo zaradi prepičle materialne osnove zgrajenega s prostovoljnim delom ali kupljenega s prostovoljnimi sredstvi. Leta takšen položaj ne more trajati, zato je oblikovanje interesne skupnosti, ki bo zagotavljala gasilstvu tudi trajne vire sredstev, nujno.

Kranjčani računajo, da bo podpis samoupravnega sporazuma uspešen, tako da se bo še ta mesec sešla na prvo zasedanje skupščina požarne skupnosti. Hkrati s tem pa ima občinska zveza že izdelan srednjeročni razvojni načrt gasilstva, ki je povezan z delovanjem skupnosti za požarno varstvo.

J. Košnjek

Poglobljeno o družbeno gospodarskih vprašanjih

Iz zadnjih številk »Slovenija – paralele«, slovenske družbene in gospodarske revije, ki jo poznamo že pet let, je razvidno, da se je revija »specializirala«. Posamezne številke so namreč posvečene pomembnejšim problemom predvsem gospodarstva, posebnost pa je v tem, da določen problem strokovni pisci osvetlijo z vseh zornih kotov. Posamezne doslej izdane številke revije so obravnavale na ta način turistično gospodarstvo Slovenije, gospodarstvo SAP Kosova, slovensko tekstilno industrijo, sodelovanje slovenskega gospodarstva z deželami v razvoju, problem strokovnih kadrov v gospodarstvu itd.

Zadnja številka revije št. 48, izšla je pred kratkim, pa je v celoti posvečena problemom varstva okolja, to je temi, ki je zadnje čase hudo aktualna, saj ji slovenska javnost posveča izjemno pozornost. Teme se v reviji loteva vrsta strokovnjakov, družbeno dimenzijo tega problema pa se loteva najprej dr. Avguštin Lah, podpredsednik IS skupščine SRS, predsednik republiškega komiteja za varstvo okolja in predsednik sveta SAZU za proučevanje in varstvo okolja. Osnovni moto njegove razprave z naslovom »Težko do znanja, z znanjem lahko« je vsesplošno prizadevanje za osveščanje človeka, da bo le tako lahko deloval za zaščito svojega okolja v vseh njegovih razsežnostih. Dipl. ing. Rudolf Cinkler opisuje ukrepe potrebne za zaščito voda v SAP Vojvodini. Teme o prostorskem planiranju in uporabi prostora glede na varstvo človekovega okolja se lotevata dipl. ing. Milan Naprudnik in dr. Matjaž Jeršič. V bistvo pojavnosti onesnaževanja in razvrednotenja okolja v sedanjem času pa se spušča dr. Marjan Tepina, dipl. ing. Prispevek dr. Jožeta Marsela ima dovolj zgovoren naslov Pota in stranpota varovanja okolja, isto misel pa razpleta tudi članek dipl. ing. Miloša Poliča Združeno delo Slovenije in varstvo okolja. Procesi v železarnah imajo vsekakor določen delež pri onesnaževanju okolja, zato o tem problemu o težavah sedanje proizvodnje in načrtnejšem upoštevanju varstva okolja z vidika slovenskih železarn pišeta dva avtorja, in sicer dipl. ing. Niko Zakonjšek in dipl. ing. Janez Perman. Kar šest avtorjev pa v zadnji številki revije piše o tako pomembnem problemu naše sedanjosti kot je varstvo voda pred onesnaženjem, še posebej pa je zanimiv članek Nandeta Zužka o prizadevanjih za iskanje načina proizvodnje v svetu, ki bi preprečevala nadaljnje onesnaževanje človekovega okolja.

L. M.

KŽK

KMETOVALCI:

Po ugodnih cenah vam nudimo koruzo, pšenico, krmila za krave in kokoši

KŽK KRANJ
TOZD KOMERCIALNI SERVIS
SKLADIŠČE KOOPERACIJE
Cesta JLA 2 (Pri Kernu)
tel. 21-652

Pokljuka — *V zadnjih dneh preteklega tedna je bilo v višjih predelih že pošteno hladno. Tudi hribe nad Pokljuko je pobelil sneg. Živina na pokljuških livadah, na livadah v bližini hotela »Jelka« in »Sporthotela«, pa se še vedno pase. Toda v prihodnjih dneh bo s pašo konec. Kajti krme je vedno manj. Telice in bike bo treba odgnati v dolino. (-jg) — Foto: J. Govekar*

Uspele šuštarske prireditve

Tržič — S šuštarsko veselico v parku Bombažne predilnice in tkalnice so se v nedeljo v Tržiču končale prireditve ob letošnji 8. šuštarski nedelji, ki jim je še posebno v petek nagajal dež. V soboto in nedeljo je pojenjal in tako omogočil, da je organizator Tovarna obutve Peko lahko zadovoljna. V petek so v paviljonu NOB odprli razstavo obutve tovarne Peko, modne revije, na katerih so sodelovali baletniki RTV iz Ljubljane, člani kulturne skupine Pobratenje iz Tržiča, pevka Majda Sepe in igralec Janez Hočevar-Rifle, pa so se zaradi dežja v petek pričele v soboto. Trajale so neprekinjeno do nedelje popoldne. Prireditveni prostor je bil vsakič zaseden do zadnjega kotička. K praznićnemu razpoloženju so prispevali tudi tržiški godbeniki s promenadnimi koncerti in plesalci folklorne skupine Karavanke.

Tržičani so v preteklih dneh obiskovalcem skušali prikazati tudi zgodovino šuštarskih običajev. Muzej je bil odprt neprekinjeno, razen tega pa je Peko v petek zvečer pripravil tudi starodavno »frejšprehungo«. 11 vajencem so podelili pomočniška spričevala in slovesno razglasili, da je njihove učne dobe konec. Mogoče bi kazalo »frejšprehungo« v prihodnje še bolj odpreti za javnost in jo pokazati še več ljudem. To je starodavni in redek običaj. O tem priča najstarejše pomočniško spričevalo, izdano na »frejšprehungi« leta 1879!

Osrednja nedeljska prireditev je bil šuštarski semenj na Trgu svobode. Na 72 stojnicah se je predstavila vsa slovenska čevljarska industrija. V Peku ocenjujejo, da je bilo obiskovalcev več kot lani in da je bil promet skoraj še enkrat večji! Predvsem pa kaže pohvaliti prizadevanja organizatorjev, da bi bil sejem res šuštarski. Za kič in blago podobne sorte je na sejmu iz leta v leto manj prostora, kar je pohvale vredno.

Za popestritev šuštarske prireditve je poskrbelo tudi tržiško društvo za varstvo in vzrejo ptic Kalinka, ki je pripravilo v stari Bračičevi šoli razstavo.

J. Košnjek

Konjeniški klub Triglav Bled gradi na Hraški gmajni ob cesti Lesce—Bled hipodrom s kasaško stezo. Za ureditev 700 metrov dolge in 15 metrov široke kasaške steze bodo morali urediti tudi vodovod. Pri gradnji so namreč naleteli na precej močan izvir pitne vode, ki ga bodo zdaj zavarovali pred morebitnim onesnaženjem. Čezenj bo namreč potekala kasaška steza. —A. Ž.

S poti po Finski

Pogledati Finsko v začetku julija z očmi turista, ki se ni imel veliko časa pripravljati pred odhodom, ki ni imel jasnih predstav o deželi in ljudeh, ki je premalo poznal zgodovino in sedanjost, pomeni dobesedno devet dni in devet belih noči dolgo vrsto vtisov, spoznanj, doživetij in seveda lepot, ki se za dolgo in globoko vtisnejo v spomin.

Za začetek nekaj splošnih podatkov: Finska meri 337.032 kvadratnih kilometrov, ima približno 4,700.000 prebivalcev, glavno mesto Helsinki, jezik finski in švedski, neodvisna republika od leta 1917.

HELSINKI

Prestolnica Finske od leta 1812, »hčerka Baltika« je moderno mesto, ki pa ne požre obiskovalca v divjem tempu prometa in skomercializiranega turizma, ampak mu zlagoma razkaže svoje lepote, kajti razdalje v mestu niso pretirane, vodniki pa mirni, natančni in pripravljeni se posvetiti posameznim radovednežem.

Naj naštejem nekaj znamenitosti.

FINLANDIA, koncertni in kongresni center, vrhunska stvaritev slavnega Alvara Aalta, bleščeča palača iz belega marmorja na granitni podlagi, ki je lani sprejela državnike vsega sveta na konferenco o varnosti in sodelovanju (jugoslovansko delegacijo je vodil predsednik Tito), je stara komaj 5 let, a se je že proslavila kot najsodobneje opremljena lepotica in svetovne organizacije so jo rezervirale tja do 1980. leta za najrazličnejša srečanja. Glavno dvorano pokažejo kot koncertno dvorano z imenitnimi orglami, toda vse je gibljivo, vse se da v najkrajšem času prirediti za množično konferenco in na voljo je sistem za simultano prevajanje v 6 jezikih. Vsa stavba je Aaltovo delo, vključno z detajli kot so svetila, mizice, naslonjala, obešalniki, izbira barv. Skratka, vsa zunanja in notranja oprema. Razsežnosti Finlandie so ogromne, toda vse je blizu človeka, storjeno je zanj, da bi se dobro počutil, da bi se v lepoti zamislil in zbližal sam s seboj.

Finski Parlament je blizu Finlandie; to je mogočna granitna stavba znanega arhitekta Sirena, zgrajena leta 1931. Velikost ne zadošča več potrebam, prihodnje leto bodo dogradili nove prostore za knjižnico, zasebne urade članov parlamenta in drugo. Videli smo vse glavne prostore, od reprezentančnih sprejemnic in osrednje dvorane, kjer zaseda parlament, do tiskovnih prostorov in zajtrkovalnice in vsepovsod čutiš funkcionalnost, nič razkošne in vendar dovolj ugledne prostore, ki spodbujajo delavnost in morda rojstvo prenekatere demokratične zamisli, saj vemo, da so Finci med prvimi uvedli 8-urni delavnik, ženam pa prvi dali volilno pravico.

TAIVALLAHTI, arhitekturna poslastica na majhni vzpetini sredi mesta se zazdi na prvi pogled kot razmetan kamnolom granita, brez oblike in namena. Ko vstopiš v okroglo dvorano, izkopano v živo skalo, te zalije mistična svetloba, ki jo ustvarjajo steklena rebrasta kupola, pod njo ogromna plošča, zvita iz bakrene žice in odsev rdečkastih granitnih blokov. To je protestantsko svetišče, a mi smo ga doživeli kot imenitno koncertno dvorano, kjer je prav takrat nastopil ali morda vadil komorni orkester mladih glasbenikov, samih simpatičnih dolgolascev v kavbojkah, ki je brezhibno predstavil dela Albinonija in Vivaldija. Doživetje v izjemnem prostoru, kjer te nihče ne nadleguje z vstopnino, kjer poslušaš in opazuješ mlade, ki mnogo znajo in se predajajo skupnemu muziciranju. Taivallahti je cerkev, pa prav nič stroga, hladna, nasprotno, zunaj je okrog kupole na skalah vedno živo otroško igrišče.

OTANIEMI, univerzitetni center, skoraj mesto za sebe je velikanski kompleks blokov, predavalnic, parkov, igrišč, trgovin, kjer živijo finski in tuji študenti tako rekoč v vzornih pogojih, saj je znana miselnost, naj mlad in bodoči izobraženec ne živi v pomanjkanju, zanemarjenosti in brez kulturnih dobrin, ampak naj to uživa v zadostni meri že v času študija, da bo znal to pozneje prenašati v življenje in vplivati na prihodnje rodove.

TAPIOLA, satelitsko mesto Helsinkov v razkošju parkov in gozdov je nekakšen »vrtec« vseh finskih arhitektov, ki so tam lahko preizkušali svoje sposobnosti.

SIBELIUSOV PARK; v letih od 1961 do 1967 je kiparka Eila Hiltunen ustvarjala spomenik skladatelju Jeanu Sibeliusu (1865—1957). Skoraj pretresljivo je, kako Finci neomajno častijo svoje junake, naj bo pisatelje, politike, športnike, arhitekte; ve se, da je imel Sibelius dosmrtno državno štipendijo, ki mu je omogočala popolno neodvisnost in svobodo pri delu in svojemu narodu se je veličastno oddolžil — treba je samo poslušati njegove simfonije, ali vsaj simfonično pesnitev z nedvoumnim naslovom — Finska. Eilina skulptura kipi kvišku in zdi se, da zvenijo mogočni svežnji piščali v večno hladnem vetru, medtem pa skladateljev resni obraz izraža mir in vdanost — svoji zemlji.

Aleksandra Vremšak

(Nadaljevanje in konec v naslednji številki)

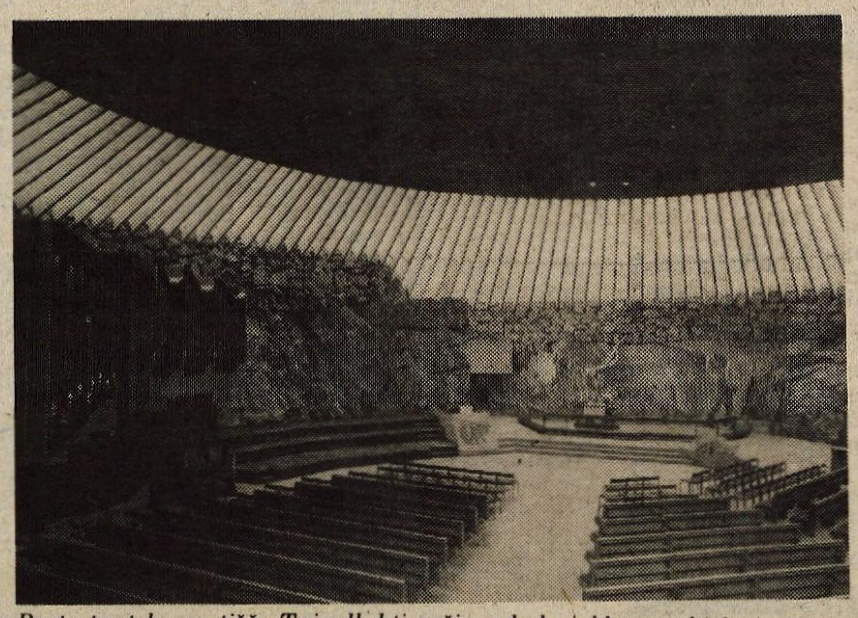

Protestantsko svetišče Taivallahti v živo skalo izklesan objekt je tudi imenitna koncertna dvorana.

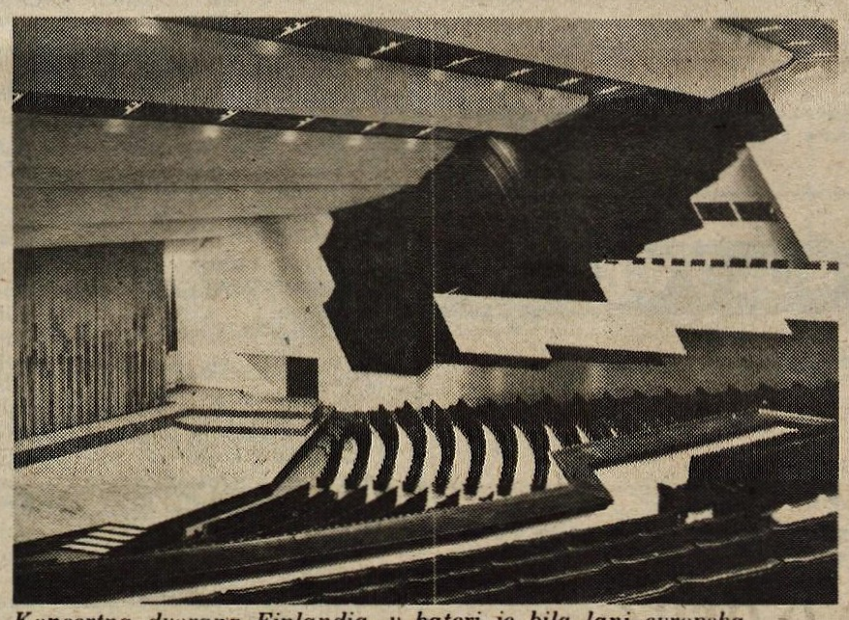

Koncertna dvorana Finlandia, v kateri je bila lani evropska konferenca o varnosti in sodelovanju, je stvaritev slavnega arhitekta Aalta.

Črtomir Zorec:

Beneška Slovenija, naša Deveta dežela . . .

(Kraji, ljudje, pesem in govorica)

34. zapis)

Popotovali smo doslej v naših zapisih le po krajih, kjer še danes žive Beneški Slovenci. Vsaj v glavnem po krajih, kjer so se ustalili, utrdili in vztrajali do danes.

BENEŠKA RAVAN

Bilo bi pa močno narobe, če ne bi v svoje popotne načrte vključili še Vidma, Ogleja, Gradeža in Tržiča ob morju.

Da, Vidma! To je po starem, tako smo vajeni, zdaj žele jezikoslovci, da rečemo za italijansko obliko Udine »Viden«. Tako je utrjeno na zemljevidu, ki ga je l. 1974 izdelal Institut za geografijo univerze v Ljubljani (avtor prof. Jakob Medved). Prav, pa pišimo poslej tako: Viden. (Četudi imamo na Slovenskem kar celo množico Vidmov; tako krajevno ime imamo celo v bližnji Besnici.) Je pa tudi res, da Čehi pravijo Dunaju Viden. — Furlanska oblika za laški Udine je Udin. — Cerkvena frazologija pa pozna besedo »videm« kot zemljišče, pripadajoče duhovniku, torej svet okrog neke cerkve.

No, šli bomo sedaj v Viden! Bolj furlansko kot laško mesto. Ima kakih 100.000 prebivalcev. Leži sredi Beneške ravnine. Že iz daljave je viden mestni grad na griču, obilje cerkvenih stolpov (campanil) in tovarniških dimnikov. Trgovsko in industrijsko mesto. S staro zgodovino. In z bajko, da je pod videnskim gričem pokopan hunski kralj Atila z vsemi svojimi naropanimi zakladi . . .

Toda Viden bo nam bližji, če zvemo, kako je po njem hodil Blaž Čerin izpod Kolka doma in ponujal samogoltnim in zvitim zlatarjem svoj zaklad na prodaj. Videnski zlatarji pa »kakor bi se bili prej zmenili, vsi so se mu v zobe režali in bili so vsi jedne misli in jednega govorjenja, da to ni zlato, temveč ničvredna železna ruda«, kakor to popisuje Fran Erjavec v svoji zanimivi in poučni povesti »Ni vse zlato, kar se sveti!«

V Vidnu sta živela in učila slovenska pisatelja Ivan Trinko-Zamejski in Anton Budal-Pastuškin. V tem mestu je vrsto let izhajal beneško-slovenski štirinajstdnevnik Matajur (Novi Matajur izhaja sedaj v Čedadu).

Vse naokrog mesta se širi beneška ravan — skrbno obdelane njive, ob robeh vinske brajde in murve. Do koder seže pogled. Po tej rodovitni ravnici so hlepele oči divjih, a mladih svežih narodov z vzhoda in s severa. Gledali so te kraje kot na obljubljeno deželo. Povodenj ljudstev je drla vanjo; nazadnje za Langobardi še naši slovenski predniki. Ki pa niso drli naprej proti jugu — ampak so se ustavili v gorah na robu ravnine in se za stalno naselili. Tu bivajo Slovenci še dandanes.

Četudi pa je res, da so posamezna slovenska plemena šla še dalje, do Tilmenta in čez. Slovenskih krajevnih imen je na ravnini okrog Vidna cela vrsta. Naštejem le: Bresso (Breze), Moimaco (Mojmak), Samardechia (Smerdeča), Martignaco (Martinjak), Risanoi (Risanj), Visco (Višk), Paparotti (Praprotno), Belgrado (Belgrad) idr.

STARINSKO MESTO

Četudi naša drobnonakupovalna mrzlica še ni segla do Vidna (za zdaj se ustavljamo le v Trstu, Gorici in Trbižu), je vendarle vredno spoznati staro jedro furlanskega Vidna. Res, furlanskega! Kajti furlanščine se sliši največ; šele za njo sledi italijanščina. Slovenski glasovi pa so redkejši in tudi bolj pohlevni . . . Viden je središče furlanskih prizadevanj, da bi jim oblasti dovolile jezikovno avtonomijo in širjenje furlanske kulture (ki je starejša kot laška). V tem pogledu bi si s Slovenci lahko podali roke. Dosti Italijanov je nestrpnih do Furlanov. Le ime deželi (regione) so priznali: Furlanija-Julijska Benečija (Friuli-Venezia Giulia). Le-ta je razdeljena na štiri pokrajine (province): Gorico, Pordenone, Trst in Viden. V Videnško pokrajino, ki šteje 530.000 prebivalcev, sodi vsa Beneška Slovenija (tudi Rezija in Kanalska dolina).

Središče Vidna je kar tesno od samih starinskih, umetniških stavb. Palač in cerkva. Najlepši je Trg svobode (Piazza Liberta) z Loggio del Comune (občinsko palačo; izg. lodža), 50 m visokim stolpom s slovito uro (Torre dell' Orologio), z gradom-muzejem in z umetniško galerijo, ki hrani mimo drugih umetnin, tudi slike slavnega Tiepola.

Na Trgu svobode stoji več kipov. Največkrat pa je upodobljen beneški grb (krilati lev z evangelijem med šapami); tu stoji tudi kip boginje Pravičnosti ter kipa dveh orjakov: Herakleja in Cacusa. Sohi sta iz 16. stoletja in predstavljata mitološko zgodbo: najznamenitejšemu junaku grškega in rimskega bajeslovja Herakleju (rimsko Herkules) je Cacus, ki je kot sin boga Vulkana bruhal iz ust ogenj, ukradel čredo goved ter jo odvlekel v svoje podzemno skrivališče. Ko je Heraklej po mukanju govedi našel njegov brlog, je Cacusa ubil.

In še to je treba povedati: da je bila v tem starinskem Vidnu l. 1607 natisnjena prva slovenska katoliška knjiga »Vocubulario« devinskega meniha Alasia da Sommaripa.

Iz središča Vidna (Udine): kip boginje Pravičnosti, stolp z uro (Mihec in Jakec) in grbom Beneške republike (krilati lev s knjigo-evangelijem).

ABC – Veletrgovina »Loka«
Škofja Loka p. o.

komisija za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu ponovno objavlja naslednja prosta delovna mesta za BLAGOVNICO V ŽELEZNIKIH:

1. vodje blagovnice

– končana šola za prodajalce tehnične stroke in poslovodska šola
– ekonomska, tekstilna ali srednja tehnična šola
– 5 let prakse na poslovodskih ali podobnih vodstvenih delovnih mestih v trgovini

Za vodjo blagovnice je na voljo dvosobno stanovanje v Škofji Loki.
Zaposlitev bo predvidoma konec leta 1976. Predložiti morate tudi potrdilo o nekaznovanju.

2. 2 mesarjev – sekačev

– končana šola za KV mesarje sekače

3. prodajalca tehnične stroke

– končana šola za prodajalce tehnične stroke

4. NKV ali PKV delavca
5. čistilke
6. prodajalca tehnične stroke

– za prodajalno Železnina Medvode
– za prodajalno Železnina na Češnjici

Končana šola za prodajalce tehnične stroke

7. NKV ali PKV delavca za Železnino Češnjica

Poskusna doba za vsa delovna mesta traja 60 koledarskih dni.

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi in praksi pošljite na naslov ABC – Veletrgovina »Loka« Škofja Loka Kidričeva 54. Rok prijave je 15 dni po objavi.

NOVO V KRANJU NOVO V KRANJU

od 7. septembra 1976 dalje v Delikatesi Živila v Prešernovi ulici

IZDELKI IZ KONJSKEGA MESA

— hrenovke
— posebna salama
— klobase
— suhe klobase
in drugo

Priporočamo se za nakup
Veletrgovina ŽIVILA Kranj
prodajalna Delikatesa

DES Ljubljana n. sub. o.
TOZD Elektro Žirovnica, Moste 6 b. o.
Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu
objavlja prosti delovni mesti:

1. administratorja I.
2. snažilke

Pogoji za zasedbo delovnih mest:
pod 1.: administrativni tehnik z 2 leti prakse, delovno razmerje za nedoločen čas;
pod 2.: delovno razmerje za določen čas – 4 mesece (nadomeščanje snažilke za čas bolniškega dopusta)

Prijave sprejema tajništvo TOZD Elektro Žirovnica – Moste 6 do vključno 20. 9. 1976.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Ugodno prodam TELEVIZOR GRUNDIG, črno-beli. Mravlje, Staneta Rozmana 5, Kranj 5592

Prodam skoraj nov brivski aparat REMINGTON in v kaseti vgrajeno VIŠINSKO SONCE. Interesenti naj se zglase na naslov: Trontelj Helena, Kranj, Valjavčeva 13 ali na telefon 24-409 5475

Prodam KOMPRESOR – avtomatski – od 2–5 atmosfer z rezervoarjem. Prikolico za osebni avto, nosilnost 500 kg. Ajdovec, Olševek 7, Kamnik 5619

Prodam PRAŠIČKE, 8 tednov stare. Jože Urh, Zasip 23, Bled 5620

Poceni prodam starinski NAGROBNI SPOMENIK z okvirjem. Naslov v oglasnem oddelku. 5621

Prodam mlado KRAVO, primerno za v skrinjo, in vprežni OBRAČALNIK za seno. Doslovče 20, Žirovnica 5622

Prodam TELICO, brejo 5 mesecev. Srednja Dobrava 18 pri Kropi. 5623

Prodam TELICO frizijko, 6 mesecev brejo. Vrhunec, Lancovo 25, Radovljica 5624

Plemenskega VOLA, vajenega vožnje, okrog 500 kg, prodam. Valentinčič Amalija, Davča 28, Železniki 5625

Prodam 9 mesecev brejo TELICO. Sr. Bela 16, Preddvor 5626

Prodam 1 leto starega BIKA za rejo. Hrastje 198 5627

Prodam rabljeno SPALNICO, dobro ohranjeno. Fajfar Jože, Župančičeva 35, Kranj 5628

Prodam 300 kg drobnega KROMPIRJA. Cena 2,00 din. Radovljica, Žale 17 5629

Zaradi selitve prodam VITRINO DRAGICA, sedežno GARNITURO, TELEVIZOR Gorenje 920. Ogled vsak dan. Praše 30, Kranj 5630

Prodam PRAŠIČKE, 6 tednov stare. Brezje 43, Tržič 5631

Prodam GARAŽNA VRATA, visoka 210, široka 230. K. F. Ulica Milene Korbar 6, Kranj 5632

Prodam TELETA, večjo količino GNOJA, PEČ na olje. Čirče 31, Kranj 5633

Prodam POMIVALNO MIZO 120 × 60 z odcejalnikom. Balkovec Jože, Hrastje 72, Kranj 5634

Prodam trajno žarečo PEČ küppersbusch. Kristan, Stošičeva 5, Kranj 5635

Prodam BANKINE, nekaj lesa za ostrešje. Šolar, tel. 064-24-890. Ogled Sr. Bela pri cerkvi. 5636

Prodam BRZOPARILNIK za prašičjekuho. Janežič Štefan, Cerklje 25 5637

Prodam bukove BUTARE in večjo količino MASTI. Gostilna Pečnik, Škaručna. 5638

Prodam kombinirano italijansko novo PEČ za kopalnico. Prebačevo 48 5639

Ugodno prodam dobro ohranjeno dnevno SOBO in trodelno OMARO. Ogled od 16. do 20. ure. Hrustelj Marta. M. Pijade 44, Kranj 5640

Prodam VINSKI SOD, 500-litrski. Jezerska 65, Kranj 5641

Ugodno prodam termoakumulacijski PEČI AEG 3 KW in 4 KW in peč na olje GIBO 8000 kcal. Milačić, Golnik 67/4, stanovanje 24, stolpič 5642

Prodajam 1 leto stare KOKOŠI nesnice (samo popoldne). Pavlin, Pivka 45, Naklo 5643

Prodam kombiniran ŠTEDILNIK, 2 plin, 2 elektrika. Juvančič Marija, Podreča 49, Kranj 5644

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK. Rus, Planina 24, Kranj, telefon 24-466 5645

Prodam mlado KRAVO s teletom. Jerše, Žeje 11, Duplje 5646

Prodam KRAVO križanko, dobro mlekarico, večkrat z dvema teletoma, in PSICO, ruski hrt. Terjan Anica, Ribno 23, Bled 5647

Prodam CAMP PRIKOLICO BRACO. St. Žagarja 14, Kranj 5648

Ugodno prodam dobro ohranjen GLOBOK ITALIJANSKI VOZIČEK. Ogled v popoldanskem času. Mlakarjeva 7, Kranj 5649

Prodam 4 KW termoakumulacijsko peč po ugodni ceni in dodatni ŠTEDILNIK na drva. Režek Jože, Zlato polje 3 a, IV. nadstropje, Kranj 5650

vozila

Prodam ŠKODO 1000 MB v voznem stanju. Kranj, Gorenjesavska št. 36 5554

Prodam avto AMI 8 break. Janežič Štefan, Cerklje 25 5651

Prodam FIAT 1300, registriran do 24. 8. 1977, in MOPED T 12 s prevoženimi 5500 km. Avsenik Alojz, Letališka 12, Lesce 5652

Prodam VW 1200, letnik 1966, komplet ali po delih. Motor v brezhibnem stanju. Prodam tudi ZASTAVO 750, registrirano, letnik 1967. Zupan Štefan, Cerklje 71 5653

Ugodno prodam FORD TAUNUS 15 M. Ogled vsak dan od 17. ure dalje. Pot ilegalcev 10, Koroška Bela nad Žvabom 5654

Prodam ZASTAVO 750, starejši letnik, po ugodni ceni. Zebec, Gradnikova 1, Kranj 5655

Kupim ZASTAVO 750, letnik 1972/73, dobro ohranjeno. Marjan Novak, Križnarjeva 3 a, Stražišče, Kranj 5656

Prodam FIAT 850. Grosar Srečo, Kranj, JLA 28 5657

Prodam karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1976, prevoženih 4700 km, motor nepoškodovan in avto FIAT 850 sport coupe, letnik 1969. Košir Rudolf, Lesce, Kokrškega odreda 2 5658

Prodam AMI 8, Sp. Brnik 47 5659

Prodam ohranjen OPEL KADETT LS kupe. Britof 152, popoldan 5660

Kupim ohranjeno ZASTAVO 750. Ponudbo z navedbo cene pošljite na upravo Glasa pod »Avto« 5661

Ugodno prodam AMI 8, letnik 1970. Kranj, Šorljeva 29, tel. 25-326 5662

Ugodno prodam SPAČKA, letnik 1968, dobro ohranjen. Zivlakovič Marko, Šorlijeva 6, Kranj 5663

Prodam ZASTAVO 750. Podbrezje 113 5664

Prodam STROJ za LADO in več drugih delov. Hrastje 177 5665

kupim

DESKE, debeline 3 cm, vseh vrst lesov kupim. Mizar, Hafner Franc, Kranj, Zasavska 2 5559

obvestila

KRANJČANI! EKSPRES specializirana čistilnica za preproge in tapisome. Kličite po telefonu in obiščem vas doma. Čistim tudi družbenim ustanovam. Bucalo Džuro, telefon 26-912 5344

EKSPRES STROJNO pridem na dom čistit vse vrste talnih OBLOG (itison, tapisom, preproge). Pišite: Gogala Marko, Kidričeva 38, Kranj, ali telefonirajte v popoldanskem času na Senjak, telefon 22-059 5420

TRIMER GLAVNIK za striženje vas preseneča z zanimivo serijo značk. Profesionalni model in značka stane 40 din – skupaj s poštnino plačate ob prevzemu. Interesenti za TRIMER-strugalnik na britvice za čiščenje oken naj pošljejo svoj naslov. TRIMER Zagreb, p. p. 692 5510

ROLETE: lesene, plastične in žaluzije, obnova starih lesenih rolet in zamenjava elementov pri roletah naročite ŠPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 75-610 ali pišite, pridem na dom. 5343

GOSTILNA TOPORŠ, Mlaka, obvešča cenjene goste, da bo zaradi bolezni ob nedeljah za nedoločen čas ZAPRTA. 5673

stanovanja

Samski išče GARSONJERO ali ogrevano SOBO v Kranju ali okolici, kjer je mestni promet. Plačam dobro. Ponudbe pod »Carinik« 5666

posesti

Upokojenka nad 50 let, vdova, odkupi HIŠICO ali dvosobno STANOVANJE v I. nadstropju za 10.000 ček in 50.000 v gotovini, ostalo po dogovoru. Prevzamem ostarelo osebo. Naslov v oglasnem oddelku. 5667

Prodam LOKAL 40 kv. m s pomožnimi prostori (enosobno stanovanje), primeren za obrt ali gostinstvo. Ponudbe v oglasnem oddelku pod »Lokacija« 5668

zaposlitve

VAJENCA sprejmem. Ključavničarstvo, Jalen, Huje 23, Kranj 5064

Zaposlim KV NATAKARICO s prakso ali začetnico. Interesentke naj se javijo na naslov ali tel. 50-009. Plača 3000 din, samsko stanovanje zagotovljeno, ostalo po dogovoru. Gostilna LOVEC, Goriče pri Golniku 5504

VAJENKA in VAJENKO sprejmem takoj za KERAMIČNO STROKO. Konjedič Franc – Andrej, Delavska 39 a, Kranj 5506

FRIZERSKO POMOČNICO – samostojno, sprejmem takoj. Valinger, Koroška 16, Kranj 5610

Sprejmem dva KLJUČAVNIČARSKA VAJENCA – stanovanje zagotovljeno. Peklaj, Puštal 46 a, Škofja Loka 5611

V VARSTVO sprejmem otroka. Naslov v oglasnem oddelku. 5669

Prevzamem ZIDARSKA, FASADERSKA in ZEMELJSKA dela. Kušej Mustaf, Rupa 23 b. 5670

Sprejmem vsa ZIDARSKA DELA. Bitič Aslan, Staneta Žagarja 20, Kranj 5671

izgubljeno

Ušla je PSICA, črna, novofundlandka. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na naslov: Kralj Jože, Rupa 32, Kranj 5674

Izgubila sem zlato ZAPESTNICO v Kranju, 30. 8. 1976. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne. Naslov v oglasnem oddelku 5675

GALVANIZERJA, poštenega, zanesljivega in popolnoma samostojnega v vseh galvanizacijskih operacijah iščem za družabnika. Ponudbe pod »September« 5672

najdeno

Dne 21. 8. 1976 izgubljeno VERIŽICO in 23. 8. izgubljen KLJUČ v veleblagovnici GLOBUS, dobite na kreditnem oddelku v Globusu. 5676

ostalo

10 ton HLEVSKEGA GNOJA menjam za SENO. Velesovo 4, Cerklje 5677

dežurni veterinarji

od 10. do 17. septembra 1976:

Cepuder Bogdan, dipl. vet. spec., Kranj, Kajuhova 23, telefon 22-994 za občino Kranj;

Habjan Janko, dipl. vet., Žiri 140, telefon 69-280 za Škofjo Loko

Plestenjak Tone, dipl. vet., Bled, Prešernova 34, telefon 77-828 in 77-863 za občini Jesenice in Radovljica.

Centralna dežurna služba tel. 25-779 Kranj.

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: GP Gorenjski tisk Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. – Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. – Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-601-12594 – Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 23-341, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 23-341. – Naročnina: letna 140 din, polletna 70 din, cena za 1 številko 2 dinarja. – Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Tovarna čipk, vezenin in konfekcije Bled, TOZD Pozamenterija Bled

objavlja prosto vodilno delovno mesto

tehničnega vodje
TOZD Pozamenterija

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:
da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri,
najmanj 4 leta ustreznih delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu,
da pasivno obvlada enega od tujih jezikov,
da je družbenopolitično aktiven.

Pismene ponudbe z dokazili naj kandidati pošljejo na zgornji naslov, in sicer v 15 dneh od dneva objave razpisa.

GORENJSKO GRADBENO PODJETJE
KRANJ, n sol. o.
Natečajna komisija
Nazorjeva 1

razpisuje

JAVNI ANONIMNI NATEČAJ

za izdelavo idejnih osnutkov firme (imena) in simbola (razpoznavnega znaka)

1. **Opis naloge:**

Nova delovna organizacija je nastala s spojitvijo dveh dosedanjih, in to Splošnega gradbenega podjetja PROJEKT Kranj in Splošnega gradbenega podjetja SAVA Jesenice na Gorenjskem. Začasno posluje pod že navedenim delovnim imenom.

Nova firma in simbol morata predstavljati gradbeno dejavnost v najširšem pomenu besede — od ideje do predaje objekta v uporabo. Predmet poslovanja v celotnem besedilu je udeležencem natečaja na voljo pri gornjem naslovu.

2. **Vsebina in način oddaje:**

V podrobnostih morajo predlagatelji upoštevati določila zakona o firmi in imenu organizacij združenega dela. Komisija ne bo upoštevala predloga, ki bo predlagal tako oz. podobno firmo ali simbol, ki ju že ima katera od gradbenih delovnih organizacij v Sloveniji. Prav tako ne bo mogoče upoštevati predlogov, ki bodo omejevali dejavnost delovne organizacije na ožje, t. j. gorenjsko gradbeno področje. Upoštevani bodo tudi predlogi, ki bodo predlagali rešitev samo za firmo ali samo za simbol. Zapečatena in s šifro označena natečajna dela pošljite na gornji naslov (z oznako: »Za natečaj firme«).

3. **Nagrade:**

I. nagrada	5.000 din
II. nagrada	3.000 din
III. nagrada	2.000 din

Predvidena sta še dva odkupa po 1.000 din. Vse bo izplačano v neto zneskih.

Komisija bo po lastni presoji razdelila posamezno nagrado na dva enaka dela, če bodo predlogi uspešni samo za firmo oziroma za simbol.

Nagrajena in odkupljena dela bodo last delovne organizacije.

4. **Ocenitev del in rok:**

Natečajna dela bo ocenila komisija v sestavi: Aleksander Kovač, Hugo Oitzl, Janez Ambrožič, Martin Ribnikar in Stane Božič. Po potrebi se bo komisija poslužila strokovne pomoči določenih strokovnih institucij ali posameznih strokovnjakov.

Upoštevana bodo vsa dela, ki bodo oddana na pošto z najkasnejšim poštnim žigom 30. 9. 1976. O izidu natečaja bodo udeleženci pismeno obveščeni najkasneje do 15. 10. 1976.

Na podlagi pristojnih organov
TOZD GE Kamnik
pri SGP Projekt Kranj

RAZGLAŠA
za nadomestilo naslednji prosti delovni mesti:

1. **upravnika menze in naselja**
2. **KV kuharice**

Pogoji:
pod 1. srednja šola — gostinska ali ekonomska srednja šola, 3 leta delovnih izkušenj
pod 2. KV — poklicna gostinska šola, 2 leti delovnih izkušenj in zdravstvena sposobnost opravljanja poklica

Razpis velja 10 dni po objavi. Pismene prošnje z dokazili o strokovnosti sprejema kadrovsko socialna služba SGP Projekt Kranj, Nazorjeva 1.
Informacije se dobijo v kadrovsko socialni službi Kranj, Nazorjeva 1 ali na upravi TOZD GE Kamnik, Bakovnik 5 b.

Proizvodno gradbeno podjetje
»Gradnja« Žalec

Kdor dolgoročno računa - ta gradi s S T I B O termičnim betonskim blokom, saj le-ta predstavlja:

- **optimalno toplotno izolacijo**
- **odlično zvočno izolacijo**
- **največjo obstojnost**
- **50 % prihranek pri energiji**
- **50 cm opečnega zidu**

Upoštevajte njegove mehanske fizikalne lastnosti:
koeficient toplotne prevodnosti znaša 0,25 kcal/mh Celzija, koeficient toplotnega prehoda pri zidu debeline 30 cm, ki je ometan, znaša 0,65 kv. mh C.
Za STIBO stenami je ugodno stanovati. Varčujmo dolgoročno, saj so stroški gradnje enkratni, prihranek pri kurjavi pa se ponavlja in celo povečuje iz leta v letu.

PROIZVAJAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO
Proizvodno gradbeno podjetje Granja Žalec, Aškerčeva 4, telefon številka (063) 710-740, 710-783, 710-782
Enota: proizvodnja in prodaja gradbenih materialov Latkova vas pri Preboldu, tel. št. (063) 722-027
Naše proizvode lahko kupite v vseh prodajalnah gradbenih materialov.

GOS 25

Gorenjski sejem Kranj vabi dekleta in fante, ki bi bili pripravljeni sodelovati na modni reviji kot manekeni, naj se osebno prijavijo na upravi Gorenjskega sejma.

Pogoj za sprejem:
starost nad 18 let, višina pri dekletih nad 170 in pri fantih nad 180 cm.

SOZD ALPETOUR
Škofja Loka — Titov trg 4 b

objavlja prosto delovno mesto v:
TOZD Servis osebnih vozil in kmetijske mehanizacije, Kranj

POSLOVNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:
srednješolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri ter 2 leti delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delovnem mestu.
Poskusna doba 2 meseca.
Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili sprejema kadrovski oddelek SOZD ALPETOUR Škofja Loka — obrati Kranj, Koroška cesta 5 — 7 dni po objavi.

Delavski svet
Kemične tovarne Podnart — p. o.
Razpisuje (reelekcija)
Naslednja delovna mesta:

1. **tehničnega svetnika**

Pogoj: diplomirani inženir kemije ter 5-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih

2. **vodje službe galvanske površinske zaščite**
3. **vodje službe kemične in ostale površinske zaščite**

Pogoj 2. — 3.: diplomirani inženir kemije in 4-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih ter izpolnjeni pogoji za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov

4. **vodje proizvodne službe**
5. **vodje analitske službe**

Pogoj 4. — 5.: diplomirani inženir kemije in 4-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih

6. **vodje komercialne službe**

Pogoj: diplomirani ekonomist ali diplomirani inženir kemije ter 4-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih ter izpolnjeni pogoji za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov

7. **vodje finančne službe**

Pogoj: diplomirani ekonomist ter 4-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih ali ekonomist oz. ekonomski komercialist ter 6-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih ali ekonomski oz. komercialni tehnik ter 8-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih ter izpolnjeni pogoji za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov

8. **vodje službe vzdrževanja**

Pogoj: strojni inženir in 3-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih ali strojni tehnik in 5-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih.

Kandidati morajo poleg navedenih pogojev aktivno obvladati en svetovni jezik in morajo biti moralno in politično neoporečni.

Ponudbe je treba poslati splošni službi v 15 dneh od dneva objave.

KŽK

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
prodaja na javni dražbi
osebni avtomobil opel karavan

Začetna cena licitacije je 50.000,00 din.

Javna dražba bo v petek, 10. septembra 1976, ob 8. uri na upravi KŽK Kranj, Cesta JLA 2 — Kranj.

Ogled avtomobila in plačilo kavcije eno uro pred začetkom prodaje. Pravico do udeležbe na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe. Kavcija je 10 % od izklicne cene, položi pa se pred začetkom licitacije.

Prometni davek plača kupec.

Avto se izroči kupcu, ko tega v celoti plača in dostavi potrdilo o plačanem prometnem davku, vendar najkasneje v 5 dneh od prodaje.

vaša pisma

V Glasu sem prebrala članek Erika joče. Tako me je pretresel, da vam bom napisala pismo, pa čeprav nisem vajena pisanja. Čisto po naključju sem zvedela, kje se to dogaja.

Če bi se Eriki tako godilo v dobi suženjstva, bi to še razumela, da pa se to godi v naši civilizirani družbi, pa ne morem razumeti. Le kaj so delali vsa ta dolga leta socialni delavci? So spali? So verjeli rejnici? Vi ji niste verjeli. Le kako so mogli zaupati otroke tej ženski?

Zamerim ji, ker je mati nezakonskega otroka in bi lahko vedela, da je tak otrok že veliko prikrajšan, če je doma vse v redu. Na vsak način bi z Eriko lahko malo lepše ravnala. Zamerim pa tudi njenemu sinu-študentu, da je dovolil materi, da tako neusmiljeno izkorišča ubogo Eriko.

Socialni delavci in rejnica morajo biti kaznovani!

Lepo vas prosim, sporočite mi, kje je Erika sedaj.

M. Š., Škofja Loka

Pol metra snega na Ledinah

Čeprav s Kredarice poročajo, da imajo tam okoli 20 cm debelo snežno odejo, pa se je sneg na posameznih področjih vsul bolj na debelo. Tako je na primer v Karavankah tako močno snežilo konec tedna, da je na Ledinah pol metra debela snežna odeja. Malo višje na ledeniku je še kakih 10 cm debelejša, tako da bo verjetno ta sneg kar ostal v veselje smučarjev. No, ta prvi zimski pozdrav pa v soboto smučarjev, ki so tako kot skoraj vse poletje prišli na ledenik na trening, ni prav nič razveselil, saj se po novo zapadlem snegu ni dalo ne hoditi ne smučati, tako da jim ni kazalo drugega kot sestopiti v dolino. Tudi planince, ki so se spustili z Okrešlja, je snežna odeja presenetila ter so zaradi varnosti, bili so brez primerne opreme, prespali v baraki na gradbišču kranjske planinske koče na Ledinah. Bila je prazna, saj so gradbeni delavci takoj ko je začelo snežiti, pustili delo in se spustili v dolino. Tako je sneg začasno ustavil gradnjo planinske koče na višini 1700 metrov.

Številni ljubitelji Triglava

Takšne gneče, kakršna je bila prejšnjo nedeljo, 29. avgusta, zarana na Triglavu, ne pomnijo niti najstarejši gorniki. Do devete ure dopoldne se je okrog Aljaževega stolpa zgrnilo zagotovo prek 1000 ljubiteljev naših gora.

Gneče pa gotovo ne bodo pozabili tudi oskrbniki vseh štirih triglavskih koč. V domu na Kredarici, kjer je sicer 140 ležišč, je s sobote na nedeljo prenočilo prek 500 planincev. Tako v domu praktično ni bilo kvadratnega metra, kjer se ne bi stiskali utrujeni gorniki. Poleg številnih posameznikov, ki so se podali na Triglav, so imeli ta dan planinsko akcijo tudi železarji. Pohoda na Triglav se je udeležilo okrog 350 delavcev železarn Jesenice, Štore, Ravne in Tuzle. Očiščevalno akcijo pa je imelo tudi sto »Anteninih smetarjev«. Le-ti so skupaj z gorsko stražo očistili vse triglavske poti in tudi vrh.

B. Sodja

Srečanje harmonikarjev na Pokljuki

Turistično društvo Pokljuka bo tudi letos pri Gostišču ob tabornem ognju na Pokljuki organiziralo tradicionalno srečanje oziroma tekmovanje harmonikarjev. Pod naslovom Pozdrav s planin se bodo udeleženci potegovali za naslov najboljšega harmonikarja amaterja. Vsak harmonikar bo zaigral dve narodni in eno partizansko melodijo. Tekmovanje se bo začelo v nedeljo, 12. septembra, ob 10. uri.

DO 15. 9. 1976
v VELEBLAGOVNICI
nama
Škofja Loka
30 — 50 %
ZNIŽANJE PRODAJNIH CEN

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 31. letu starosti po dolgotrajni bolezni zapustil naš sodelavec

Gusti Šijanec

zaposlen v restavraciji PARK

Od njega se bomo poslovili na pokopališču v Kranju, v torek, 7. septembra 1976, ob 16. uri.

DELOVNI KOLEKTIV CENTRAL KRANJ
TOZD GOSTINSTVO

Sporočamo v globoki žalosti, da je po hudi in dolgotrajni bolezni dotrpel naš ljubljeni mož in očka

Valentin Malovrh

Pogreb bo v torek, 7. septembra, ob 16.30 izpred hiše žalosti na Cegelnici v Naklem.

Žalujoči: žena Milka, hčerka Lili, sin Janez z družino in ostalo sorodstvo.

Cegelnica, Duplje, 7. septembra

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi mučni bolezni zapustil naš dragi sin, brat, svak in stric

Avgust Šijanec

Pogreb pokojnika bo v torek, 7. septembra 1976, ob 16. uri na kranjskem pokopališču.

Žalujoči: starši, bratje z družinami in ostalo sorodstvo.

Kranj, 6. septembra 1976

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi naše dobre mame, stare mame, sestre, tete in sestrične

Marije Zupin

roj. Butalič
Hačevarjeve mame iz Pšate pri Cerkljah

katero smo 1. septembra položili k večnemu počitku v Cerkljah, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v tem žalostnem trenutku priskočili na pomoč. Posebna zahvala dobrim sosedom in vaščanom za tako hitro in požrtvovalno pomoč pri polaganju nepozabne na prerani mrtvaški oder. Vsem darovalcem cvetja, tovarni Inteks, podjetju Trak in Bor iskrena hvala. Zahvaljujemo se duhovnikoma za spremstvo, g. kaplanu pa še za izrečene besede in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti. Hvala tudi upokojencem s praporom.

Žalujoči: sinova Janez in Francelj, hčerki Mari in Milka z družinami in ostalo sorodstvo.

Pšata, Mengeš, Hotemaže, Bitnje, Tunjice, Poženik, Primskovo, Virmaše, Kamnik, Predoslje, Ljubljana, Grad, 5. septembra 1976

Ob boleči izgubi našega dobrega in ljubega moža, očeta, brata, starega ata, strica in tasta

Janeza Debeljaka

upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, poklonjene vence in cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno smo dolžni zahvale ZB Trebija, sindikatu KK Črnci, občinskemu odboru ZB Radgona, Krajevnemu odboru ZB Žepovci, Združenju rezervnih vojaških starešin Apače, SZDL Žepovci, Gasilskemu društvu Žepovci, Občinskemu odboru upokojencev Radgona, vsem nosilcem praporov, pevskemu zboru za ganljive žalostinke, godbi, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti, govornikoma pri odprtem grobu, tov. Bogataju in Galičiču ter vsem delovnim organizacijam. Prav tako se zahvaljujemo dr. primariju Držečniku in strežnemu osebju torakalnega oddelka bolnice Maribor za nesebično pomoč in lajšanje bolečin v času njegove bolezni. Najlepša hvala še vsem tistim, ki tu niso omenjeni, pa so kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami v trenutkih, ki so nam bili najtežji.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala. Vsi njegovi. Žepovci, Kranj, Hrastje, Voklo, 6. septembra 1976

Prometni režim v Ljubljani (2)

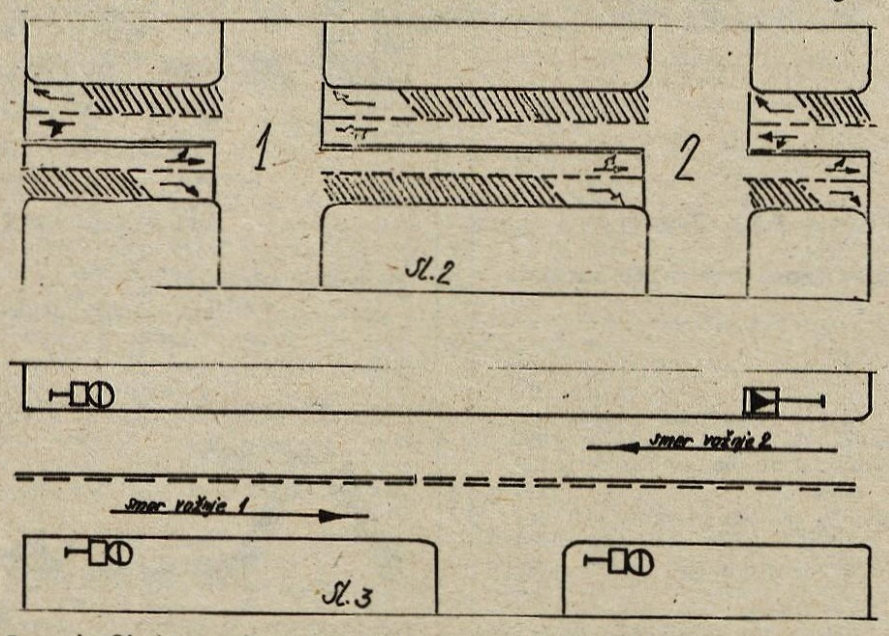

b. Obojestransko prekinjeni rumeni pasovi so zaznamovani na Titovi cesti od Bavarskega dvora do križišča z Linhartovo cesto in na Celovški cesti do Delavskega doma oziroma do prodajalne Slovenija avto. Pasovi so obojestranski oziroma dvosmerni, kar omogoča vožnjo za avtobuse v obeh smereh. Za razliko od prejšnjih pa so prekinjeni. Kaj to pomeni? Iz skice št. 2 je razvidno, da se na določeni razdalji pred križiščem rumeni pas konča in sicer zato, da se omogoči voznikom razvrščanje pred križiščem za zavijanje v desno. Takoj ko se križišče konča, se spet začne rumeni pas, ki se pred križiščem (označenim z 2) spet konča. Iz skice je razvidno, da rumeni pas poteka po celotni dolžini vozišča in je v obeh smereh prekinjen, vendar ne v tem pomenu besede, da ima prekinjeno rumeno črto. Rumena prekinjena črta je edina označba na cesti, ki loči prometni pas za vozila mestnega prometa od ostalih prometnih pasov na vozišču. Poleg označb na cesti je še vertikalni obvestilni prometni znak postavljen na začetku rumenega pasu. Iz fotografij je razvidno, da je na desnem rumenem pasu dovoljena vožnja za avtobuse in taxi. Za vsa ostala vozila pa je po tem pasu prepovedana vožnja vsak dan od 5.30 do 7.30 in od 13.30 do 15.30 ure. V času, ko ni omejitve, lahko vsa vozila vozijo po tem pasu.

c. Enosmerni pas po desni strani vozišča je označen od Ambroževega trga po Poljanski cesti, Ciril Metodovem trgu, Stritarjevi ulici, Tromostovju, Wolfovi in Šubičevi ulici do Valvazorjeve. Po teh ulicah je po sredini potegnjena rumena prekinjena črta vzporedno z njo pa bela neprekinjena črta (skica št. 3). Za normalen tok prometa namreč rumena prekinjena črta ni zadostna, zato ji je dodana bela neprekinjena črta, ki ne dovoljuje voznikom iz smeri vožnje št. 2 (glej skico) pri zavijanju v levo razvrščanje ob levem robniku enosmerne ceste. Zato se morajo vozniki za zavijanje v levo razvrstiti ob neprekinjeni beli črti, ki sedaj nadomešča levi robnik enosmerne ceste. Zakaj se vozniki ne smejo razvrstiti ob levem robniku enosmerne ceste? Zato ker je iz nasprotne smeri dovoljen promet za vozila mestnega prometa in za taxi službo. Druga značilnost bele neprekinjene črte pa je ta, da ne dovoljuje prehod ostalim vozilom na nasprotni pas oziroma prepoveduje prehitevanje. Za smer vožnje št. 1 (na skici) je na začetku ulice postavljen prometni znak za izrecne odredbe (II-4) – prepovedan promet za vsa vozila v eni smeri. Ta znak ima dopolnilno tablo, da dovoljuje vožnjo vozilom mestnega prometa in taxi službe (glej fotografijo). V vsakem križišču je znak ponovljen tako kot predvidevajo zakonske odredbe. Za smer vožnje št. 2 (na skici) pa je na začetku ulice postavljen pro-

metni znak za obvestilo (III-2) – znak za enosmerne ceste in v to smer lahko vozijo vsa vozila.

-VEK-

Zamrzovalne skrinje prijateljice gospodinjstva

LTH ***

Srečanje primorskih planincev

Lepena na Primorskem – V nedeljo, 12. septembra, bo pri planinskem domu Klementa Juga v Lepeni na Primorskem slovesna proslava v počastitev 80-letnice ustanovitve soške podružnice slovenskega planinskega društva. Svoj sedež je podružnica imela v Tolminu, združevala pa je člane sedanjih planinskih društev iz Bovca, Kobarida, Tolmina, Cerknega, Nove Gorice, italijanske Gorice, Vipave in Ajdovščine. Nedeljsko proslavo pripravlja planinsko društvo iz Tolmina. Poleg slovenskih planincev se je bodo udeležili tudi planinci iz zamejstva.

Proslave v Lepeni se bodo udeležili tudi planinci kranjskega planinskega društva. Izlet pripravlja planinsko društvo iz Kranja. V primeru zadostnega števila prijav, prijaviti se mora najmanj štirideset planincev, bo iz Kranja krenil avtobus proti Lepeni v zgodnjih jutranjih urah. Prijave sprejemajo na planinskem društvu v Kranju, cena prevoza pa je 50 din.

-jg

nesreče

Nezgoda v podvozu

V četrtek, 2. septembra, ob 22. uri se je v Lescah v podvozu za restavracijo Texas pripetila prometna nezgoda. Voznik mopeda Jožef Kleindienst (roj. 1943) iz Lancovega se je pri vožnji skozi podvoz zaletel v zid in padel. S pretresom možgan so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Zlomljena roka

V četrtek, 2. septembra, nekaj po 18. uri, se je na regionalni cesti na Zg. Brniku pripetila prometna nezgoda. Pavla Mlinarjeva (roj. 1910) iz Zg. Brnika je hodila po desni strani ceste proti Cerkljam. Pri hiši št. 73 jo je dohitela neka kolesarka in jo zadela v nogo, tako da sta obe padli. V nesreči si je Mlinarjeva zlomila roko in ranila nogo.

Trčenje v podvozu

V petek, 3. septembra, nekaj pred 6. uro zjutraj se je na cesti v železniški podvoz na Jesenicah pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Stanislav Tušar (roj. 1922) z Jesenic je v levem ostrem ovinku pred podvozom zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti trčil najprej v desno stran podvoza, nato še v levo, nato pa je trčil še v voznika osebnega avtomobila Muja Begovića, ki je pripeljal pravilno po desni iz nasprotne smeri. Voznika sta bila v nesreči ranjena.

Prehitevanje

V soboto, 4. septembra, ob 12. uri se je na regionalni cesti med Brnikom in Šenčurjem pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Peter Cirman (roj. 1937) iz Domžal je na ravnem delu ceste prehiteval neki tovornjak, vtem pa je iz nasprotne smeri privozil v osebnem avtomobilu avstrijske registracije Friedrich Pirker. Voznik Cirman je odvil v levo, prav tako pa se je tudi voznik Pirker umikal v svojo desno stran; zato sta vozili silovito trčili. V nesreči sta bila lažje ranjena Pirkerjeva žena in sin, škode na avtomobilih pa je za 60.000 din.

Zapeljal s ceste

V petek, 3. septembra, ob 19.45 se je na cesti drugega reda v Zabreznici pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Marko Ivanovič (roj. 1953) z Jesenic je vozil proti Begunjam. V Zabreznici ga je zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti začelo zanašati, zavozil je v desno s ceste v obcestni kamen in nato še v drevo. Škode na vozilu je za 6000 dinarjev. Sopotnik Nikola Bogojević je bil v nesreči lažje ranjen.

Trčil v zid

V soboto, 4. septembra, ob 14.30 se je na Sorški cesti v Škofji Loki pripetila prometna nezgoda. Voznik kolesa z motorjem Miran Janšovec (roj. 1954) iz Škofje Loke je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal v kamniti zid ob cesti in padel. Zlomil si je roko in obtolkel glavo.

Avto zgorel

V soboto, 4. septembra, ob 23. uri se je na lokalni cesti na Sp. Jezerskem pri kamnolomu Lahnjak pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila ford cortina 1600 Alojz Čimžar (roj. 1952) iz Orehovelj je iz neznanega vzroka zapeljal s ceste, tako da se je avtomobil prevrnil kakih 30 metrov po strmem pobočju in se ustavil ob drevesu. Takoj nato se je avtomobil vžgal in popolnoma zgorel. Voznik se je še pravočasno rešil, le lažje ranjen je, škode pa je za 150.000 din.

L. M.

Naš komentar

Bleda igra kranjskega drugoligaša

KRANJ — Komaj pred tednom dni so letošnjo vaterpolsko sezono zaključila vaterpolska moštva v drugi zvezni ligi. Za prvaka in uvrstitev v prvo ligo se je takrat v najmočnejši skupini spet potegovalo šest ekip: šibeniški Solaris, rovinjski Delfin, djenovička Riviera, hercegnovski Kumbor, kikindiški ŽAK in kranjski Triglav. Prvak je znan in pomlajena ekipa, povratnik iz prve lige, iz Šibenika bo v prihodnji sezoni ponovno v družbi najboljših jugoslovanskih moštev. In to zasluženo, saj so vse prvenstvo le v gosteh oddali dve točki.

Enemu od največjih favoritov za prvaka kranjskemu Triglavu letos že petič zapored ni uspelo, da si s prvim mestom pribori vizo za vstop v prvoligaško družbino. Ponovno so ostali na drugi stopnici in sen o prvi ligi je tako ostal v slani vodi v Djenovičih in Rovinju. Prav te štiri izgubljene točke, ki so jih izgubili v gosteh z Riviero in Delfinom, so bile za Kranjčane usodne. Ne spomnimo se namreč, da bi vaterpolisti v vseh teh petih letih prav v Djenovičih ostali praznih rok. Le dvakrat so tam pustili točko, v Rovinju pa letos prvič tudi obe. Prvi poraz, odkar nastopajo v družbi drugoligašev, pa so si privoščili tudi v domačem bazenu s Solarisom.

Da je kranjski drugoligaš tudi v tej sezoni ostal praznih rok, vzroke za njihovo bledo letošnjo predstavo in nenadejane poraze lahko poiščemo med samimi igralci. Vidic, brata Zmago in Miro Malavašič, Kodek, Kuhar, Švarc, Švegelj, Balderman, Velikanje, Čalič, Krašovec in trener Nadižar so sami krivi za to slabo uvrstitev. V njihovi igri smo letos pogrešali kolektivni duh. Le-ta pa je še kako potreben za končni uspeh. Vse preveč je bilo individualnega stremljenja pa tudi same priprave pred pričetkom niso bile ravno blestеče. Res je sicer, da so triglavani trenirali le splošno plavalno kondicijo, ki pa je bila za kaj več kot drugo mesto premalo. Pozabili pa so na trening tekme. Res je tudi to, da Kranjčani v bližini nimajo, razen Kamnika, pravega nasprotnika, toda Zagreb in Reka, kjer sta odlični prvoligaški moštvi Mladost in Primorje, nista tako daleč. To pa je bila pred leti stalna praksa Triglava, letos pa so na ta prijateljska srečanja pozabili. Kot pa kaže uvrstitev in sama igra pa tudi domače priprave niso bile najboljše.

Sezona je končana. Kaj kmalu bo treba analizirati sezono, ki je za njimi, in resnici pogledati v oči, zakaj tako stanje v moštvu. Resnica, ki je še tako huda in boleča, je odkrita še najboljša. Vaterpolisti Triglava se morajo sprijazniti še z dejstvom, da taka igra ne pelje nikamor in da s tem izgubljajo na tako težko priborjenem vaterpolskem ugledu. Pri tem pa naj se zamislijo tudi nad še eno ugotovitvijo, da izgubljajo še najvažnejše, gledalce, ki so jim včasih v še tako težkih trenutkih vedno stali na strani. Kaj bo, če še tisto najzvestejšo peščico izgube? D. Humer

Gorenjska nogometna liga

Visoka zmaga Šenčurja

Po prvem kolu nogometnega prvenstva Gorenjske za člane je največje presenečenje pripravila ekipa Šenčurja, ki je doma visoko premagala Tržič. Tudi Triglav in Bled sta v gosteh odvzela ves izkupiček.

ŠENČUR : TRŽIČ 6:0 (1:0)

Šenčur — igrišče NK Šenčur, gledalcev 350, sodnik Torkar iz Kranja.

Za prvo tekmo v novi sezoni je vladalo veliko zanimanje. Domači nogometaši so se zelo izkazali, saj so za uvod zabeležili izdatno zmago.

NAKLO : TRIGLAV 1:4 (0:2)

Naklo, igrišče NK Naklo, gledalcev 300, sodnik Božnar iz Kranja.

S precejšnjim zanimanjem se je pričakovalo srečanje, saj je bila tekma med tema dvema nasprotnikoma izredno zanimiva. V lepi in fair igri so bili gostje tehnično boljši, njihovi napadi smotrnejši. Domačinom je uspelo zabiti častni zadetek šele v zadnjih minutah tekme.

ALPLES : BLED 1:3 (1:0)

Železniki, igrišče NK Alples, gledalcev 400, sodnik F. Gros iz Kranja.

Prvi polčas je pripadal domačinom, ki so v tem delu tudi povedli. V drugem polčasu so gostje uredili svoje vrste. V 55. minuti so gostje iz enajstmetrovke izenačili. Po tem zadetku je bila igra nervozna. Sodnik je izključil domačega igralca Pegama.

BOHINJ : LESCE 3:1 (1:0)

Bohinjska Bistrica, igrišče NK Bohinj, gledalcev 300, sodnik Mesec iz Kranja.

Tekma je bila tipično prvenstvena. V rahli terenski premoči so bili domačini, ki so skozi vso igro vodili.

SAVA : LTH 2:0 (2:0)

Kranj, igrišče v Stražišču, gledalcev 200, sodnik Vrečko z Jesenic.

Domačini so zasluženo zmagali. Gostje so bili borbeni, vendar so morali kloniti pred tehnično boljšimi domačini.

KOROTAN : JESENICE 2:1 (2:1)

Kranj, stadion Stanka Mlakarja, gledalcev 300, sodnik Grošelj iz Škofje Loke.

Tekma je bila zelo zanimiva. Rezultat tekme je bil odločen že v prvih 15 minutah, saj se po tem času na igrišču ni več spremenilo kljub prizadevanju igralcev obeh ekip.

Na lestvici vodijo Šenčur, Triglav, Bled in Bohinj, ki imajo po 2 točki. P. Novak

Pokal Preddvorčankam

V sredo je bila odigrana finalna rokometna tekma za jugoslovanski pokal na področju Gorenjske za ženske med ekipama Preddvora in Jelovice na igrišču osnovne šole Matije Valjavca v Preddvoru. Zmaga Preddvorčank je povsem zaslužena, saj so s hitrejšo in borbenejšo igro nadigrale igralke Jelovice. Kot kaže, so se varovanke trenerja Boža Crijeviča dobro pripravile za nastop v republiški ligi.

PREDDVOR : JELOVICA 21:9 (10:3)

Preddvor — igrišče ob osnovni šoli Matije Valjavca, gledalcev 100, sodnik Mitja Krampl iz Kranja.

Preddvor: Vreček M., Konc 4, Markun 5, Rolih 5, Cuderman 5, Balantič, Likozar 1, Resman 1, Tomc in Vreček J.

Jelovica: Vidmar, Hafner 1, Harej 2, Pavlin 2, Finžgar, Demšar, Pipan 4.

V FINALU DUPLJE IN SAVA

DUPLJE : PREDDVOR 20:19 (11:9)

V sredo in četrtek sta bili na Gorenjskem odigrani polfinalni tekmi za jugoslovanski pokal na področju Gorenjske. Tako sta se v sredo srečali ekipi Dupelj in Preddvora na igrišču TVD Partizana v Dupljah pred 100 gledalci. Tekmo sta dobro vodila sodnika Bašar in Bernard (oba iz Kranja).

Na začetku prvega polčasa sta sodnika pustila grobo igro, tekma pa je bila izenačena. V drugem polčasu pa so Dupljanci povedli s 16:13, gostje pa so izenačili kmalu zatem rezultat na 18:18, zmago pa je Dupljancem priboril 10 sekund pred koncem tekme Benegalija. Dupljanci so izvedli le eno najstrožjo kazen, Preddvorčani pa so imeli kar 15 sedemmetrovk, od katerih so jih le devet izkoristili. Najboljši strelec pri Dupljah D. Kuhar 10, pri gostih pa Arnež z osmimi goli.

JELOVICA B : SAVA 18:25 (9:12)

V Škofji Loki pa je bila v četrtek odigrana druga polfinalna tekma, v kateri so po pričakovanju zmagali gostujoči igralci Save. Sodnika tekme Bartol (Naklo) in Humar (Kranj) sta zelo dobro opravila svojo dolžnost. Najboljša strelca pri Jelovici B sta bila Polajnar in Jeršin s 7 goli, pri Savi pa Gros 9 in Valenčič s 6 goli. J. K.

Drevi Tržič : Krivaja

TRŽIČ — Člansko rokometno moštvo domačega Partizana bo drevi ob 18. uri na svojem igrišču pred Partizanom gostilo prvoligaša Krivajo iz Zavidovičev.

Krivaja je odlično rokometno moštvo, ki bo v letošnjem prvenstvu med vodilnimi. Zato bo za tržiške rokometne sladokusce prijateljsko srečanje prav gotovo izredna poslastica. -dh

Kolesarstvo

Valenčič v dobri formi

Na tradicionalni kolesarski dirki, ki jo vsako leto prireja kolesarsko društvo Rog, so se v nedeljo v točkovanju za Zlato kolo in slovensko prvenstvo pomerili najboljši kolesarji Jugoslavije. Na progi iz Ljubljane proti Kočevju so startali člani, starejši mladinci in mlajši mladinci. Člani so imeli obrat v Livoldu, starejši mladinci v Ribnici, mlajši mladinci pa v Velikih Laščah. Zanimivost te dirke je v glavnem v tem, da so vsi favoriti za Zlato kolo ostali praznih rok. Frelih je odstopil, Bobovčan se je uvrstil nekje na koncu, Ropret pa je pristal na 8. mestu.

Rezultati — člani: 1. Vidmar (Astra), 2. Valenčič (Sava), 3. Trček (Astra), 5. Kraker, 6. Rakuš, 8. Ropret (vsi Sava); starejši mladinci: 1. Lišec (Zagreb M. C.), 2. Setnikar (Rog), 3. Kozjek (Sava); mlajši mladinci: 1. Bernik (Astra), 5. Beton (Sava).

F. Jelovčan

Sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu

Radovljica — Komisija za športne igre pri zvezi telesno kulturnih organizacij Radovljica in športna komisija pri občinskem svetu zveze sindikatov razpisujeta v okviru letošnjih sindikalnih športnih iger v radovljiški občini tudi občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu. Tekmovanje bo v soboto, 18. septembra, v telovadnici osnovne šole Lesce organiziral namiznoteniški klub Lesce. Konference in osnovne organizacije sindikata v radovljiški občini lahko prijavijo tekmovalce na občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica do 15. septembra.

V nedeljo, 5. septembra, dopoldne je Avto-moto društvo Radovljica pod pokroviteljstvom občinskega sveta zveze sindikatov in zveze telesnokulturnih organizacij Radovljica organiziralo občinsko sindikalno prvenstvo v avtorallyju. Tekmovanja se je udeležilo 100 članov sindikata iz 19 osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij sindikata. Tekmovanje je bilo sestavljeno iz štirih etap ter spretnostne vožnje in si ga je ogledalo prek 200 občanov. Med ženskimi dvojicami sta zmagali sestri Cvenkelj (Špecerija Bled), drugo mesto sta osvojili Bulovec, Kapus (Elan Begunje) in tretje Kraševec, Stare (Špecerija Bled). Med moškimi dvojicami sta bila najboljša brata Rampre (Iskra Otoče), drugo mesto sta osvojila Magdič, Pirih (Špecerija Bled), tretje pa Lacko, Faganel (Iskra Otoče). Ekipno je bila najboljša KOOS Vezenine Bled, druga OOS Špecerija Bled in tretja OOS Iskra Otoče. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Streljanje

Peternela še prvaka SFRJ

LJUBLJANA — Kot vse kaže, strelišče na Dolenjski cesti odlično služi izrednima kranjskima strelcema s pištolo očetu in sinu Peternel. Po uspehu na slovenskem sta se odlično odrezala tudi na letošnjem državnem prvenstvu pištolašev.

Oba sta namreč uspehu s slovenskega prvenstva, ko sta osvojila po dva naslova, dodala iz tridnevnih borb na državnem prvenstvu še po dve zlati odličji. Peternel starejši je prvak SFRJ z MK hitrostrelno pištolo in z revolverjem velikega kalibra. Peternel mlajši pa je z dvema državnima rekordoma v streljanju z MK pištolo in standardno pištolo tako postal najuspešnejši strelec in prvak SFRJ.

Rezultati — člani: revolver velikega kalibra — posamezno: 1. Peternel st. 575, 2. Peternel ml. (oba Kranj) 571, 3. Teržan (Olimpija) 570; ekipno: 1. Olimpija 2247, 2. Kranj 2233, 3. Metalac (Osijek) 2232;

MK standardna pištola — posamezno: 1. Teržan (Olimpija) 567 (rekord SFRJ), 2. Peternel st. (Kranj) 558, 3. Gaber (Olimpija) 555, 5. Peternel ml. (Kranj) 551; ekipno: 1. Olimpija 2186, 2. Zagreb 2163, 3. Kranj 2147;

MK hitrostrelna pištola — posamezno: 1. Peternel st. (Kranj) 590, 2. Špirelja (Zagreb) 578, 3. Gaber (Olimpija) 575;

mladinci: MK pištola proste izbire: 1. Peternel ml. (Kranj) 362 (rekord SFRJ), 2. Pečatnik 359, 3. Sikavica (oba Zagreb) 349;

standardna pištola: 1. Peternel ml. (Kranj) 577 (rekord SFRJ), 2. Kraljič (Krim) 551, 3. Košutnik (Olimpija) 531. -dh

Prvo sindikalno prvenstvo balinarjev

KRANJ — Komisija za rekreacijo in šport pri občinskem sindikalnem svetu bo organizatorica prvega sindikalnega prvenstva Gorenjske v balinanju za četvorke.

Pravico nastopa na tem zanimivem balinarskem tekmovanju imajo občinski sindikalni prvaki občin Škofja Loka, Jesenice, Radovljica, Tržič in Kranj za leto 1976. -dh

Ekipa lokostrelskega kluba Kranj prva v Avstriji

Kranj — Ekipa Lokostrelskega kluba Kranj v postavi Oblak, Kuder, Fock je na mednarodnem FITA star turnirju v Gradcu osvojila prvo mesto v močni konkurenci avstrijskih klubov in slabem vremenu. Tudi posamezno so se kranjski lokostrelci dobro uvrstili. Aco Oblak bo za svojih prvih 1100 krogov dobil FITA značko s črnim ščitom.

Rezultati: 1. Probst (Union Dunaj) 1145, ...4. Oblak (Kranj) 1112, 5. Kuder (Kranj) 1111, 6. Fock (Kranj) 1080.

Ekipe: 1. LK Kranj, 2. Union Dunaj, 3. Union Gradec.

Šah

Zmaga Mejaka

V nedeljo, 5. septembra, se je v Lescah zaključilo šahovsko prvenstvo slovenskih prvokategornikov, na katerem je zmagal Georg Mejak, član ŠK Svoboda Stožice, ki je s tem tudi osvojil naslov mojstrskega kandidata.

Rezultati zadnjega kola: Šifrer : Plesec remi, Hribar : Prestrl 0:1, Mejak : Cvar remi, Muri : Ravnik 0:1, Krek : Sterle 0:1, Krničar : Catič remi, Mencinger : Harinski 1:0, Jokovič : Deželak 0:1; končni vrstni red: 1. Mejak (ŠK Svoboda Stožice) 7, 2. Mencinger (ŠD Lesce) 6,5, 3. Nikolič (ŠK Nanos Postojna) 6,5, 4. Šifrer 6, 5. Plesec 5,5, 6. Cvar 5,5, 7. Sterle 5, 8. Harinski 5 itd.

Vsi udeleženci so prejeli praktične nagrade, prvi trije igralci pa so prejeli pokale. Turnir je vodil sodnik Vojin Perovič.

Po turnirju je bil še brzoturnir, ki se ga je udeležilo 14 igralcev, med katerimi je zmagal gost iz Kranja, mojstrski kandidat Leon Mazi, ki je zbral 10,5 točke, enako število točk je zbral tudi drugi Šifrer, tretji je bil Plesec z 10 točkami, četrti pa Harinski z 9,5. L. Mazi

Mazi prvi

Na rednem mesečnem šahovskem brzoturnirju za mesec september v Lescah je nastopilo 20 igralcev, med njimi tudi trije mojstrski kandidati. Zmagal je Kranjčan Mazi, ki je izgubil in remiziral le po eno partijo in tako zbral 17,5 točke. 2. mesto je osvojil Vrečko s 16 točkami, 3. pa Roblek s 15,5. 4. je bil Matjašič 14,5, 5. Hrovat S., 6. Sterle in 7. Kaše. Odlično 9. mesto je zasedel kranjski pionir Bumbar, ki je zbral 11 točk, 10. mesto pa si je delila Simona Borštar, ki je zbrala 7,5 točke. L. M.

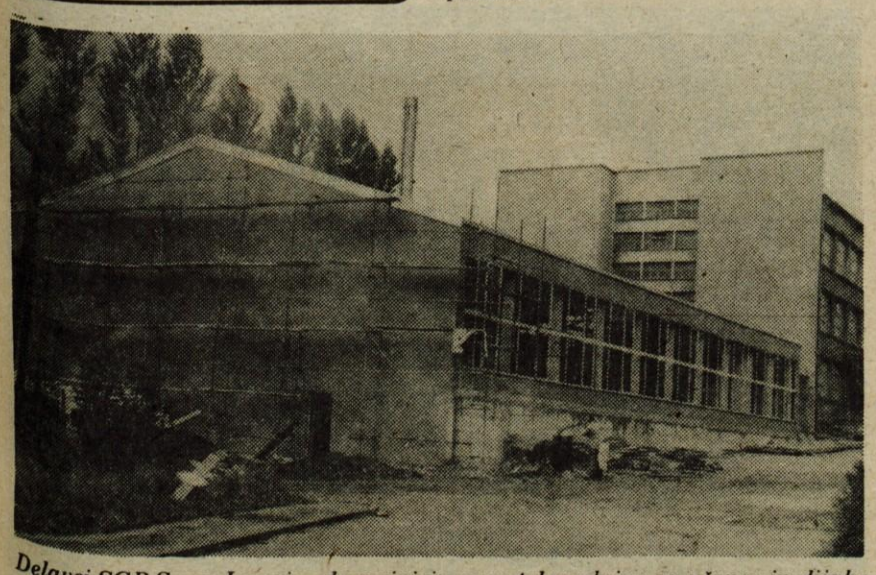

Delavci SGP Sava Jesenice dograjujejo novo telovadnico za učence in dijake poklicne in srednje šole Železarskega izobraževalnega centra Jesenice. Nova telovadnica bo na jugovzhodni strani šolskega poslopja. — B. B.

Tržič dobil novo avtomatsko kegljišče

Tržič — V nedeljo, 5. septembra, dopoldne so v kletnih prostorih nove avtobusne postaje odprli štiristezno avtomatsko kegljišče, kar je pomembna pridobitev kraja, ljubiteljev kegljanja, še predvsem pa kegljaške sekcije pri TVD Partizan Tržič. Kegljišče je uredilo Gostinsko podjetje Zelenica. Na njem je bilo v nedeljo tudi prvo tekmovanje, na katerem so sodelovale ekipe Jesenic, Kranjske gore, ljubljanskega Sapa in kegljaške sekcije TVD Partizan Tržič.

Kegljanje ima v Tržiču lepo tradicijo. Klub je bil osnovan leta 1950 in dosegal lepe uspehe, čeprav pogoji za vadbo niso bili najboljši. Tržičani so sodelovali na državnih in republiških prvenstvih, osvojili celo naslov državnega prvaka med mladinci, Tone Pavšek pa je bil najboljši med posamezniki.

Danes tekmujejo tržiški kegljači v II. republiški zahodni kegljaški ligi. So edina ekipa brez kegljišča, pa kljub temu niso med zadnjimi in imajo več kot 150 članov. Z novim kegljiščem bodo pogoji za vadbo boljši, več pa bo tudi tekmovanj. Nov objekt daje obilo možnosti tudi za rekreacijo. Zato bo treba čim prej določiti urnik treningov in tekmovanj. To pa ne bo težko, saj obljublja Zelenica pomoč in razumevanje. -jk

Finale ŠIG v Kranju

KRANJ — Stadion Stanka Mlakarja, telovadnica OŠ dr. Franceta Prešerna, avla OŠ Simona Jenka, dvorana delavskega doma, balinišče ŠD Borec na Zlatem polju ter kegljišče Triglava bodo 18. t. m. prizorišče finalnih tekmovanj letošnjih letnih športnih iger gradbincev Slovenije.

V organizaciji kranjskega Projekta se bo na finalnih srečanjih ŠIG 76 za najboljšega potegovalo, pravico nastopa v finalu so si moštva pridobila na področnih tekmovanjih, nad 400 tekmovalcev in tekmovalk, ki bodo merili moči v namiznem tenisu, nogometu, odbojki, streljanju, kegljanju in balinanju. Svoje moči pa bo dvanajst ekip merilo tudi na proizvodnem tekmovanju.

Čeprav se bodo tekmovanja v vseh disciplinah začela šele ob 13. uri, pa bo v Kranju živahno že dopoldne. Ob 10. uri bo pred delavskim domom slovesna otvoritev iger, nato pa se bodo vsi udeleženci ŠIG 76 podali v Savski log na proslavo ob 40-letnici velike stavke gradbincev in tekstilcev. -dh

Deklica boljša od dečkov

Na tradicionalnem tekmovanju mladih smučarskih skakalcev na 15-metrski plastični skakalnici v Stražišču za Bogatajev memorial je prvič v Jugoslaviji nastopila tudi deklica, ki je v kategoriji cicibanov presenetljivo zmagala. To je bila 8-letna tekmovalka Meta Pibernik iz Kamnika, ki je navdušila dokaj številne gledalce. V ostalih dveh kategorijah so pripadle najboljše uvrstitve skakalcem kranjskega Triglava. Skupaj je nastopilo 80 skakalcev iz 10 slovenskih klubov ter iz avstrijskega Zahomca.

Rezultati — CICIBANI: 1. Meta Pibernik (Kamnik) 173,2 (11, 11,5), 2. Martin Škrjanc (Triglav-Krvavec) 166,0 (10,5, 10), 3. Robi Pogačnik (Križe) 164,9 (11, 11), 6. Ivo Gorjup (Triglav), 7. Jani Žabkar (Križe) 9. Jožko Kešnar (Triglav-Adergas), 10. Jože Jagodic (Triglav-Krvavec); MLAJŠI PIONIRJI: 1. Peter Slatner (Triglav-Krvavec) 190,8 (13, 13), 2. Dušan Šilar (Triglav-Stražišče) 185,2 (12,5, 12,5), 3. Robi Čimžar (Triglav-Krvavec) 183,3 (11, 12,5), 6. Igor Mandeljc (Križe), 7. Tomaž Žabkar (Križe), 8. Robi Svetina (Jesenice), 10. Viko Jekovec (Križe); STAREJŠI PIONIRJI: 1. Andrej Ropret (Triglav-Krvavec) 203,8 (12,5, 13,5), 2. Zigi Godec (Zahomec) 196,0 (12,5, 13), 3. Krištof Gašpirc (Triglav-Krvavec) 188,8 (12, 11,5), 4. Zvone Bernard (Triglav-Krvavec) in Aleš Bogataj (Triglav-Orehek), 7. Andrej Avsenik, 9. Toni Justin (oba Jesenice), 10. Roman Beton (Triglav-Ilovka).

J. Javornik

šport med vikendom

V soboto in nedeljo se je pričela nova tekmovalna sezona v raznih republiških in zveznih ligah, ki imajo sezono jesen-pomlad. V posameznih športnih panogag so gorenjske ekipe zabeležile naslednje rezultate:

ROKOMET — II. zvezna liga ženske: Alples : Branik 15:12 (8:9), republiška liga moški: Slovenj Gradec : Tržič 18:16 (8:8), ženske: Sava : Preddvor 11:15 (5:8), II. zvezna liga moški: Rovinj : Jelovica 20:19 (10:8).

Pari prihodnjega kola: Jelovica : Sevnica, Slavija : Alples, Tržič : Piran, Preddvor : Šmartno, Slovan : Sava.

KOŠARKA — V ženski republiški ligi je Kroj doma izgubil z Olimpijo z 61:63 (32:31), Kladivar pa je prav tako doma klonil v igri s Slovanom s 35:41 (13:20).

Pari prihodnjega kola: Litija : Kroj, Pomurje : Kladivar.

ODBOJKA — V nedeljo je bilo odigrano pokalno tekmovanje na področju SRS. V polfinalu je Bled premagal v Novem mestu istoimensko ekipo s 3:2, Jeseničanke pa so doma izgubile prav tako v polfinalni tekmi z Ljubljano z 1:3.

J. J.

Cenjene potrošnike vabimo na ogled sezonske razprodaje do 70 % znižanje cen

moške, ženske in otroške konfekcije, obleke, suknjiči, hlače, krila, kostimi, ženski »balon« plašči in otroške vetrovke.

Priporoča se Varteks, prodajalna Kranj, Prešernova 15

ČESTITKE ZA 105. ROJSTNI DAN — Ko smo lani za 104. rojstni dan obiskali Heleno Pretnar v Begunjah na Gorenjskem, nam je vsa razpoložena naročila: »Pa drugo leto spet pridite in glejte, da ne bo kdo manjkal.« Včeraj, 6. septembra, je minilo leto dni od takrat in kot smo obljubili, smo se spet zbrali na njenem domu. Bilo nas je celo več kot pred letom dni. Poleg predsednika radovljiške občinske skupščine inž. Leopolda Pernuša, podpredsednika izvršnega sveta Miša Kozinca in načelnika za družbene službe Jožeta Rebca smo ji tudi novinarji čestitali za 105. rojstni dan in ji zaželeli zdravja ter še več takšnih snidenj v prihodnje. Sicer pa Helena Pretnar (po neuradnih podatkih ta hip najstarejša Slovenka) v zadnjem letu ni bila nič manj zdrava kot prej. Ko so jo v nedeljo obiskali predstavniki organizacij in društev iz Begunj, se je razpoložena ob zvokih harmonike celo še zavrtela. Povedala je tudi, da so otroci Ana (82 let), Jaka (76 let), Mima (74 let), Miha (64 let) in Riko (62 let) zdravi prav tako kot ona, da so pridni in da jih tudi ona uboga. Seveda smo ji vsi skupaj radi nazdravili na še več takšnih srečanj. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Ostrejši ukrepi proti črnograditeljem

Nadaljevanje s 1. strani

prekrške pa za uvedbo kaznovalnega postopka. Oddelek za urbanizem mora vse zadeve v zvezi s črnimi gradnjami rešiti v enem mesecu po posebnem postopku in izdati odločbe. Prednost pa naj bi imeli primeri črnih gradenj tudi pri obravnavi pri sodniku za prekrške.

Razen tega bodo okrepili inšpekcijsko službo, opozorili pa so tudi na tesnejše sodelovanje z davčno upravo glede prometa s kmetijskimi zemljišči, s kmetijskimi zadrugami, gozdarji, lovci, planinci in krajevnimi skupnostmi pri odkrivanju črnih gradenj. Prav tako naj bi družbeni pravobranilec samoupravljanja ukrepal proti uporabnikom družbenega premoženja, ki dovolijo črno gradnjo.

V dveh mesecih pa bodo pripravili tudi poseben prometni režim na gozdnih cestah v občini. Nekatere ceste naj bi zaprli za vse druge uporabnike. Izkazalo se je namreč, da marsikje izgradnja gozdne ceste omogoči tudi gradnjo črnih vikendov.

Poudarjeno pa je bilo tudi, da v občini niso nestrpni glede gradnje počitniških hišic. Zahtevajo le red in gradnjo le-teh tam, kjer je to mogoče.

A. Žalar

V stavkah se je kalila ljudska fronta

Nadaljevanje s 1. strani

stavniki Delavske zbornice in Centralnega tarifnega odbora in sklenili, da bodo delavci zagrozili s stavko, če delodajalci ne bodo pristali na podpis nove kolektivne pogodbe.

Ta sklep so kranjski delavci podkrepili na zborovanju, ki se ga je udeležilo 2500 tekstilcev. Ker delodajalci niso popustili, je naslednji dan, 20. avgusta, ob 13,50 sirena v Jugočeški naznanila začetek stavke. Čez nekaj trenutkov sta se oglasili tudi sireni v Jugobruni in Inteksu. Naslednji dan so se pridružili delavci pri Sircu, Božiču, Prahu in Hellerju. Prav tako so ustavili delo v Škofjeloški predilnici na Trati in tkalnici Brumen in Thaler v Škofji Loki.

24. avgusta so se stavki pridružili delavci tovarne Eifler v Ljubljani, tovarne Beer in Hribernik v Šentvidu, pozneje pa še delavci Store v Gameljnah. 26. avgusta je začelo stavkati 1160 delavcev tržiške predilnice. Ta dan je izbruhnila stavka tudi v lesnem podjetju Hainrichar v Škofji Loki. Prvega septembra so se stavkujočim pridružili delavci mariborskih tekstilnih tovarn. Stavka pred 40 leti je tako zajela 8.500 delavcev in delavk.

Stavka v Kranju se je končala 16. septembra, ko so delavce žandarji pregnali iz tovarn. V drugih krajih so delavci začeli delati že nekaj dni prej. Čeprav so morali delavci zapustiti tovarne, pa so vendar dosegli uspeh. 23. septembra je bila podpisana nova kolektivna pogodba za 14.000 tekstilnih delavcev.

Večji od gmotnega uspeha stavke tekstilnih in gradbenih delavcev je bil njen politični uspeh. Delavci so nastopali ves čas stavk organizirano in enotno, disciplinirano in vztrajno. Imetje tovarn so varovali kot svoje. Padle so politične pregraje, ki so delavce delile na tri sindikalne organizacije. Vsi so se združili v boju za pravice. Delavci so se zbližali tudi s kmeti in obrtniki, ki so jih gmotno podpirali. Stavkovni val od leta 1934 do 1936 so delavci preživeli kot veliko življenjsko izkušnjo in politično šolo za nadaljnje boje s podjetniki in razdiralci delavske enotnosti. Združili so se v enotno ljudsko fronto, ki je kasneje prerasla v osvobodilno fronto in je obračunala tako z domačimi izkoriščevalci kot z okupatorji.

L. Bogataj

Plaketa — priznanje za 30-letno delo

Ribiška družina Kranj je z regijskim tekmovanjem v ulovu rib s plovcem v Bobovku in s piknikom v Dragočajni proslavila 30-letnico uspešnega delovanja — Priznanja družini in članom — Obisk iz pobratenega Rivolija

Kranj — Z regijskim tekmovanjem ekip v ulobu rib s plovcem v bajerju Bobovek in s tradicionalnim ribiškim piknikom v Dragočajni ob Zbiljskem jezeru je Ribiška družina Kranj v soboto in nedeljo, 4. in 5. septembra, proslavila 30-letnico obstoja in uspešnega delovanja. Svečanosti so se poleg podpredsednika izvršnega sveta republiške skupščine dr. Avguština Laha in predsednika kranjske občinske skupščine Toneta Volčiča udeležili tudi predstavniki mesta in ribiškega društva iz pobratenega mesta Rivoli ter številni člani. V znak priznanja za uspešno delo je ob tej priliki kranjska Ribiška družina dobila plaketo skupščine občine Kranj, Ribiška zveza Slovenije pa je z zlatimi, srebrnimi in bronastimi odličji odlikovala 40 članov družine.

Pred 30 leti je bila v Kranju ustanovljena Ribiška zadruga z omejenim jamstvom. Pobudo za ustanovitev so dali ljubitelji športnega ribolova. 35 ustanovnih članov je takrat preko sosveta ribiške zadruge Gorenjske upravljalo vse gorenjske vode. 1953. leta pa se je iz 16 revirjev izoblikovalo na Gorenjskem osem ribiških družin, leto kasneje pa je z združitvijo nekaterih bilo na Gorenjskem ustanovljenih pet družin.

Ribiška družina Kranj upravlja danes 150 hektarov vodnih površin in ima 350 članov-športnih ribičev ter 100 mladincev. Vsa leta je družina skrbno in dobro gospodarila z vodami, ki so ji bile zaupane v upravljanje. Čeprav je zaradi izpusta vode v akumulacijskem jezeru hidroelektrarne Moste družina že trikrat doživela pravo katastrofo, je tudi po zadnjem izpustu, ko je v Savi poginilo vse živo do pregrade v Medvodah, z velikimi napori (vlaganji rib) uspela, da je danes Sava spet živa.

Prizadevanja in napori za čisto in zdravo okolje in vode pa ne smejo biti le naloga in skrb ribičev, ampak celotne družbe. »Ribiči smo bili prvi, ki smo pričeli bitko za čistočo voda in narave. Ob teh prizadevanjih smo bili dolgo časa osamljeni. Upamo, da se bo z izgradnjo čistilnih naprav stanje v naših vodah izboljšalo. Pa ne zato, da bi ribiči lahko lovili, marveč predvsem zato, da bi tudi naši zanamci lahko imeli dobro čisto vodo,« je na nedeljski svečanosti v Dragočajni poudaril predsednik Ribiške družine Kranj Ivan Mausar.

Kot rečeno, se je praznovanje 30-letnice Ribiške družine Kranj začelo v soboto, 4. septembra, zjutraj z regijskim tekmovanjem ekip v ulovu rib s plovcem v bajerju Bobovek. Poleg tričlanskih ekip ribiških družin Bleda, Tržiča in Kranja sta se tekmovanja udeležili tudi dve ekipi iz s Kranjem pobratenega mesta Rivoli v Italiji. Poleg obeh ekip iz Rivolija pa sta se svečanosti ob jubileju udeležila tudi predsednik ribiškega društva iz Rivolija Argo Garbellini in član občinskega sveta Rivolija Ivo Balboni.

Po triurnem tekmovanju je zmagal Matevž Hudovernik (RD Kranj), ki je ujel 448 rib. Drugi je bil Boarolo Valeriano (446) in tretji Maneo Enzo (342) oba iz Rivolija. Ekipno je zmagala druga ekipa iz Rivolija, ki je ujela 1009 rib in tako osvojila pokal občinske skupščine. Druga je bila prva ekipa RD Kranj (759) in tretja druga ekipa RD Kranj (543).

A. Žalar

Ribiška družina je v nedeljo, 5. septembra, na tradicionalnem pikniku v Dragočajni pri Zbiljskem jezeru ob 30-letnici družine dobila za uspešno delo in dobro gospodarjenje z vodami plaketo kranjske občinske skupščine. Predsedniku družine Ivanu Mausarju jo je v imenu občinske skupščine izročil Jože Marjek. — Foto: F. Perdan

Kako pripreti vrata potrošnji?

Malo je verjetno, da bi v letošnjem letu uvedeno nacionalno zdravstveno varstvo v SR Sloveniji utegnilo v tolikšni meri vplivati na stroške v zdravstvu, da vse regije bolj ali manj v prvem polletju, gorenjska regija tudi ni izjema, prikazujejo v svojih skladih izgubo. Novo »breme«, po katerem ima zagotovljeno zdravstveno varstvo vse prebivalstvo ne glede na prispevek zdravstvenemu skladu, v gorenjski regiji ne pomeni kdo ve kako velike številke, saj so bili v regiji že pred tem občani zavarovani skoraj stoodstotno.

Vzroke za naraščajočo potrošnjo bi bilo torej treba iskati še kje drugje. Že polletni pregled izdatkov v zdravstvu je pokazal izraziti trend naraščanja potrošnje kljub vsem ukrepom za racionalizacijo. Če se bo trend višal še naprej v jesenske mesece in proti koncu leta, se utegne zgoditi, da bomo pogačo pojedli še preden se bo izteklo leto. Kakovresne posledice pa utegne takšen apetit imeti tako za zdravstvene organizacije in za zavarovance, pa se je potrebno zavedeti že sedaj. Iskanje rešitev šele decembra bi bilo brez pomena. Letošnji denarji za zdravstvo so namreč določeni, zato niti nekoliko višji dotok sredstev zaradi zvišanih osebnih dohodkov v regiji ne more blažiti porasta izdatkov nad planom. Vsi izračuni za prvih šest mesecev pa kažejo višjo porabo od načrtovane razen za nekaj posameznih postavk. V celoti pa prekoračevanje porabe kaže, da bo v kratkem izguba v skladu dosegla milijardo starih din, saj je treba šteti za »izgubljen« tudi na posebnem računu blokiran preveč natečen dohodek.

O tem problemu bodo verjetno podrobneje v kratkem razpravljale občinske zdravstvene skupnosti. Le-tem je izvršni odbor regionalne skupnosti namenil priporočilo, naj bi delegati obvestili zavarovance, kako resne posledice bi utegnila za zdravstvo imeti letošnja z dohodki omejena prekomerna potrošnja. Gorenjsko zdravstvo je letos zato še posebej v zagati, saj sodi med najbolj zdravstveno razvite regije. Vzdrževanje in seveda koriščenje tako razvite zdravstvene dejavnosti pa v sedanji situaciji povzroča glavobol za zdaj le izvajalcem zdravstvenega varstva, ker se jim poleg vsega drugega konec leta obeta izguba zaradi neplačanih zdravstvenih storitev. Ker pa se tako kot za druge dejavnosti tudi v zdravstvu izvajalci in uporabniki samoupravno dogovarjajo o obsegu in izvajanju, naj ne bi le zdravstvene organizacije na svoji koži nosile vso težo racionalizacije: del te racionalizacije naj bi prevzel tudi uporabnik zdravstvenih storitev — zavarovanec torej, ki naj bi racionaliziral svojo potrošnjo. Da to niso nemogoče stvari, se je v prvih mesecih letos v nekaterih občinskih zdravstvenih skupnostih že pokazalo, na primer v jeseniški, kjer je občutno padel bolniški stalež. Racionalna potrošnja pomeni tudi to, da zdrav zavarovanec ne prestopa praga splošne ambulante, pomeni, da dobi nego za bolnega družinskega člana le en zavarovanec, ne dva, pomeni tudi, da nam teče bolniški stalež le, kadar smo zares bolni in ne le potrebni dopusta. Ker pa je bolj malo verjetno, da bi se v kratkem tistemu delu zavarovancev, ki na široko in ne vedno upravičeno uporabljajo svoje pravice iz zdravstvenega varstva, zjasnilo, da neomejeno zajedanje v »brezplačno« zdravstvo utegne imeti škodljive posledice, bi bile drugačne »zgovornejše« omejitve potrošnje bolj učinkovite.

Možnosti je verjetno več, omenimo pa vsaj dve. Ukinitev nekaterih dejavnosti v zdravstvu bi pomenilo seveda tudi manj opravljenih storitev zavarovancem in prihranek na izdatkih. Vprašanje pa je seveda, če bi bili zavarovanci zadovoljni z okrnjeno zdravstveno ponudbo. Druga alternativa pa je participacija, to je štednja, ki udari zavarovanca neposredno po žepu. Zdrave zavarovance bi verjetno odvrnila od koriščenja raznih zdravstvenih storitev, posebno če bi veljala v splošnih ambulantah. Odločitev o tem, kakšen instrument za brzdanje potrošnje naj bi se uveljavil, naj bi prinesel že september.

L. M.

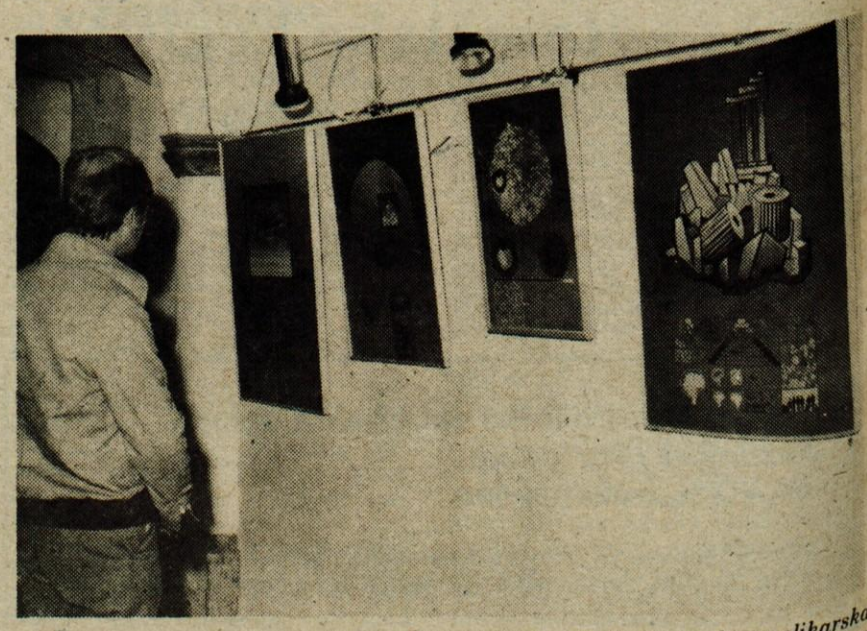

V petek, 3. septembra, je bila v Šivčevi hiši v Radovljici odprta slikarska razstava domačina Mihe Dalla Valle, ki skupaj še z nekaterimi Slovenci študira na milanski akademiji Brera. Opus slik in grafik mladega slikarja prinaša radovljiškemu občinstvu likovno svežino mladega iskalca v labirintu sodobne likovne umetnosti. Predstavitev svojih del v stebrišči obokani veži Šivčeve hiše, je avtor popestril še z fotografijami ambienta, v katerem živi in dela v Milanu. — Foto: Perdan